

C125 – LEE15

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

31 januari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toekomst van de functie van milieucoördinator in bedrijven	1
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de inzameling van asbestafval op de gemeentelijke containerparken en de alternatieve verwerking van asbestafval	
Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over asbest op containerparken	4
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het functioneren van de bosgroepen	10
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het mogelijk instellen van een moratorium op crematoria	15
Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de eenmalige perceelsregistratie en de correcte toepassing van de perceelsgrenzen in het kader van de beheersovereenkomsten en de aangifte bij de Mestbank	16
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het gebruik van loodhagel in de jacht	20

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toekomst van de functie van milieucoördinator in bedrijven

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, de Vlaamse Regering heeft net voor het kerstreces een vrij grote aanpassing van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM), een eerste keer principieel goedgekeurd.

Ik wil daar alvast een punt uit lichten. Ik ben daar niet zelf op gekomen. De Beroepsvereniging van Vlaamse MilieuCoördinatoren heeft dit probleem aan alle fracties gesignaleerd. Ik wil het meer bepaald hebben over het punt dat door de klassenverlaging van klasse 1 naar klasse 2, de toekomst van de milieucoördinator die gelieerd is aan klasse 1, mogelijk op de helling komt te staan. Vooral bij de indelingslijst waar bedrijven zijn ingedeeld op basis van drijfkracht, uitgedrukt in kilowatt, zijn er vrij grote verschuivingen. Zo wordt bijvoorbeeld in industriegebied de drempel voor een bedrijf klasse 1 opgetrokken van 200 kilowatt naar 1000 kilowatt.

Ondanks de basis via het Milieuhandhavingsdecreet zijn er nog wat problemen met de handhaving. De Milieuinspectie komt handen te kort, vooral in Antwerpen, voor de basismilieuhandhaving van de klasse 1-bedrijven. Bovendien hebben heel wat gemeenten problemen om hun werk te doen in het kader van de lokale handhaving. Er zijn nu een aantal engagementen opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst. Die zijn weliswaar versoepeld, op vraag van de VVSG.

We worden geconfronteerd met een dubbel probleem. Enerzijds is er het tekort bij de milieuhandhaving, anderzijds is er in de toekomst mogelijk ook het tekort inzake de preventieve handhaving. De milieucoördinator moet er vooral voor zorgen dat de machine draait en dat de zaken niet uit de hand lopen, waardoor er geen curatieve handhaving nodig is.

Door die klassenverlaging wordt de functie van milieucoördinator in heel wat bedrijven gehypothekerd. Het is immers geen wettelijke verplichting meer.

Mevrouw de minister, ik vind het een vrij goede keuze dat u afstapt van de drijfkrachtparameter als milieu-parameter. Er zijn andere parameters die beter zijn om

de milieuhinder te vertalen. De Beroepsvereniging van Vlaamse MilieuCoördinatoren deelt die mening en heeft een aantal voorstellen gedaan om in de toekomst met andere parameters te werken.

Ik wil nog even doorgaan over de tewerkstelling. De schatting van de vereniging is dat om en bij de 2500 bedrijven van klasse 1 naar klasse 2 zullen overgaan. Dit heeft als rechtstreeks gevolg dat er veel minder nieuwe milieucoördinatoren aangeworven zullen worden, of dat bestaande milieucoördinatoren die werkzaam waren in klasse 1-bedrijven, hun job dreigen te verliezen. Milieucoördinatoren zijn nochtans belangrijke schakels in een bedrijf. Zij hebben een belangrijke preventieve rol. Ik vind het jammer dat de knowhow die daar is ontstaan, in de toekomst mogelijk verloren zou gaan.

Daarnaast is er ook nog de Europese Dienstenrichtlijn. Ook daar zou de functie van milieucoördinator op de helling kunnen komen te staan.

Mevrouw de minister, hoe ziet u de milieuhandhaving verder evolueren, gelet op de structurele problemen bij de Milieuinspectie en bij de gemeentebesturen? Door de klassenverlaging wordt de takenlast van de gemeenten groter. Ik heb begrepen dat de Milieuinspectie een soort van overgangsrol op zich zou nemen en de bedrijven die zijn overgegaan van klasse 1 naar klasse 2, bijkomend zou inspecteren. Het werkvolume van de Milieuinspectie zou dus nog eens toenemen, terwijl er eigenlijk al tekorten zijn voor de handhaving.

Concreet, komt er extra personeel bij de Milieuinspectie om de extra taken op te vangen? Of komen we terecht in een situatie waarbij de gemeenten worden gesubsidieerd voor extra equivalenten?

Wat denkt u van die alternatieve parameters in de plaats van drijfkracht? Wilt u daaraan werken? Wilt u zich eventueel laten inspireren door de suggesties van de Beroepsvereniging van Vlaamse MilieuCoördinatoren?

Bent u zich bewust van het feit dat deze wijziging mogelijk een hypotheek legt op de functie van milieucoördinator in heel wat bedrijven? Ik ken het exacte aantal niet, maar u misschien wel. Werd een simulatie gemaakt? Hoeveel jobs vallen wettelijk, maar daarom nog niet in de praktijk, weg door deze klassenverlaging?

U hebt zelf steeds het belang van de preventieve handhaving, van een preventieve bedrijfsaanpak beklemtoond. Wil dit nu zeggen dat u daar nu een beetje afstand van neemt? Hoe moet ik uw keuze interpreteren?

Mijn laatste vraag gaat over de relatie met de Europese Dienstenrichtlijn. Wilt u het profiel en de taak van de milieucoördinator wijzigen en aanpassen in functie van de Dienstenrichtlijn?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Daems, op 31 december 2006 waren er 99 toezichthoudende ambtenaren werkzaam bij de afdeling Milieuinspectie. Een paar mensen gingen met pensioen en dat had tot gevolg dat er op 31 december 2007 nog 96 toezichthoudende ambtenaren waren. Ondertussen liep de procedure voor de vervanging van vijf personeelsleden en werd één bijkomende aanwerving gevraagd en verkregen. In 2008 werd al overgegaan tot de aanwerving van vier personeelsleden en werden er twee personeelsleden geselecteerd voor indiensttreding. Dat heeft tot gevolg dat er heel binnenkort 102 toezichthoudende ambtenaren werkzaam zullen zijn bij de milieu-inspectie.

In verband met de gemeentelijke milieudiensten moet ik verwijzen naar de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013. In artikel 2 'Handhaving' werden een aantal bepalingen opgenomen in verband met het toezicht, het VLAREM-bekwaamheidsbewijs en zo meer. Ik verwijs ook naar het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet en het uitvoeringsbesluit waarin wordt voorzien in bijkomende opleidingen en daaraan gekoppeld ook in bijkomende middelen om de gemeentelijke toezichtstaak zo goed mogelijk uit te voeren.

U hebt gelijk, op 21 december 2007 kwam er naar aanleiding van de principiële goedkeuring van de actualisatie van de VLAREM-regelgeving een belangrijke wijziging van de klassenindeling van de bedrijven. Uiteraard gaat het om een eerste principiële vaststelling en moeten de adviesprocedures nog doorlopen worden. We bevinden ons nog niet in een definitieve fase.

De inrichtingen krijgen een nieuwe indeling. Men gaat ervan uit dat de technologie dermate verder geëvolueerd is dat het criterium 'geïnstalleerde totale drijfkracht' in veel mindere mate dan vroeger evenredig is aan de geluids- en stofhinder. Daarbij komt dat de EU-regelgeving de jongste decennia zodanig veel strenger is geworden dat gesteld kan worden dat op EU-niveau de milieuvergunningplicht werd uitgebreid tot alle meest risicovolle inrichtingen. Deze EU-regelgeving heeft ertoe geleid dat de meest risicovolle inrichtingen van de categorieën van inrichtingen die vroeger enkel op basis van het criterium 'geïnstalleerde totale drijfkracht' werden ingedeeld, nu ook bijkomend werden ingedeeld op basis van de nieuwe risicocriteria.

Daarom werd voorgesteld om te beslissen om de indelingsdrempels als volgt aan te passen: voor de derde klasse als inrichting van 5 kilowattuur tot en met 200

kilowattuur wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied en van 5 kilowattuur tot en met 100 kilowattuur wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied. Er wordt dus een onderscheid gemaakt tussen het al dan niet gelegen zijn in een industriegebied. Dat geldt ook voor inrichtingen van tweede klasse: de normering verschilt afhankelijk van het feit of ze al dan niet gelegen zijn in industriegebieden. De inrichtingen van eerste klasse zijn alle bedrijven van meer dan 1000 kilowattuur wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied en van meer dan 500 kilowattuur wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied. De teksten hierover kunnen ondertussen geraadpleegd worden op de website van de Vlaamse overheid.

Op basis van de voorgestelde herschikking kunnen we een berekening maken. We bekijken ook het verslag dat bij de beslissing van de Vlaamse Regering werd gevoegd. We zien dat maximum 5 percent van het totaal van 25.000 klasse 1-inrichtingen, een 1250-tal inrichtingen, van klasse 1 naar klasse 2 zullen verschuiven. Momenteel is het vrij moeilijk in te schatten wat het effect daarvan op de milieucoördinatoren is. De bestaande klasse 1-bedrijven die door de maatregel in de toekomst naar klasse 2 zullen verschuiven, moeten op dit ogenblik niet altijd over een milieucoördinator beschikken. Een aantal categorieën van de klasse 1-inrichtingen waren in het verleden al vrijgesteld van de verplichting om een milieucoördinator aan te stellen. Bovendien – en dit is niet zonder belang – moet de ingreep gezien worden in het totaalpakket van maatregelen die ten aanzien van de milieucoördinator in de nieuwe VLAREM-trein vervat zitten.

Ik heb het artikel dat de taken bepaalt die een milieucoördinator minimaal moet uitvoeren, gepreciseerd zodat de milieucoördinator voortaan ten minste eenmaal per trimester van een kalenderjaar, zelf controle moet uitvoeren op de werkplaatsen, de zuiveringstechnische werken en de afvalstromen.

– *De heer Patrick Lachaert treedt als voorzitter op.*

Deze maatregel wordt voor het eerst op algemene wijze afdwingbaar gesteld en moet ervoor zorgen dat milieucoördinatoren die in meerdere inrichtingen worden aangesteld, voldoende tijd vrijmaken om de functie op een meer diepgaande en grondige wijze te kunnen uitoefenen. Ik meen dat deze maatregel, gekoppeld aan een kwaliteitscontrole op de milieucoördinator door de overheid, in de toekomst aanleiding zal geven tot het creëren van een aantal bijkomende jobs voor de coördinatoren.

Ik verwijs ook naar een andere bepaling van het VLAREM, waar de milieuvergunnende overheden de

mogelijkheid krijgen om de exploitanten van bepaalde categorieën klasse 2-inrichtingen te verplichten om een milieuoördinator aan te stellen.

Deze mogelijkheid blijft ook in de geactualiseerde reglementering bestaan, omdat ze verantwoord kan zijn door de aard van de inrichting en de milieueffecten die ervan uitgaan of in het geval van een ongunstige inplantingsplaats van de inrichting. Hieruit volgt dat, als dit voor de bescherming van het leefmilieu noodzakelijk wordt geacht, de vergunningverlenende overheden voor bepaalde minder risicovolle inrichtingen, die in de tweede klasse zouden worden ingedeeld, perfect een milieuoördinator kunnen aanstellen.

Mijnheer Daems, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, heeft tot doel duurzame productiepatronen na te streven en de milieubelasting van een bedrijf in al zijn aspecten te beheersen en te voorkomen.

In de realisatie van deze doelstelling is, wat mij betreft, de milieuoördinator de sleutelfiguur.

Aan de hand van zijn kennis van de wetgeving en zijn praktijkervaring wordt vandaag in menige onderneming effectief aan milieuzorg gedaan. De taken die aan de milieuoördinator via het VLAREM worden opgedragen, zijn ruim en bevatten talrijke opdrachten die het algemeen belang dienen. Ze zijn bovendien ook essentieel voor het ondersteunen van de milieu-inspectie. Ik kan bijvoorbeeld verwijzen naar het feit dat aan de milieuoördinator wordt gevraagd dat hij waakt over de naleving van de milieuwetgeving, het uitvoeren van de voorgeschreven emissiemetingen en de administratieve maatregelen in het kader van de afvalstoffenreglementering.

Via de erkenning en de instemming met de aanstelling van milieuoördinatoren, gekoppeld aan kwaliteitsbewaking van hun functioneren achteraf, wil ik in de toekomst de kwalitatieve aspecten verbonden aan het uitvoeren van de functie verder ondersteunen en waarborgen. Ik wil hier vandaag zeer uitdrukkelijk de noodzaak van de milieuoördinator in de ontwikkeling van de bedrijfsinterne milieuzorg en de bescherming van het leefmilieu onderstrepen. Het is mijn bedoeling om in de toekomst op geen enkele wijze afbreuk te doen aan de principes inzake bedrijfsinterne milieuzorg, de preventieve bedrijfsaanpak en de centrale rol die de milieuoördinator daarin vervult.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik denk dat we, wat betreft de capaciteit van de milieuinspectie, ongeveer status quo blijven. Daarmee gaan we het bijkomende hiaat, dat ontstaat door het feit dat 1250

bedrijven verhuizen van klasse 1 naar klasse 2, niet oplossen.

Ik vrees dat ik dezelfde analyse zal kunnen maken wat betreft de samenwerkingsovereenkomst. De gemeenten krijgen een aantal extra taken, en dat vind ik goed. Ik vind dat het onderdeel handhaving in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst een van de pluspunten is. Maar het gaat om de capaciteit. Het zal niet lukken, want lokale handhavers zijn er niet of hebben niet de tijd. Ik vind het een onvoldoende antwoord.

Mevrouw de minister, over de risicocriteria zegt u dat u minder de kilowatt als standaard gaat nemen en naar andere criteria kijkt. Het enige criterium dat ik heb gehoord – en dat is een nuttig criterium, hoewel het in ruimtelijk Vlaanderen niet altijd even correct is toe te passen – is de ruimtelijke ordening, de ligging. Voor de rest heb ik geen ander criterium gehoord dat in de plaats komt.

U zegt dat het effect relatief beperkt zal zijn. 5 procent van de bedrijven, dus 1250, verhuist van klasse 1 en wordt klasse 2. Buiten een aantal bedrijven die vrijgesteld zijn van het aanstellen van een milieuoördinator, mag u niet onderschatten welke hoeveelheid milieuoördinatoren er in deze groep van 1250 bedrijven zit. Ik heb de berekening niet gemaakt. Ik had gehoopt dat u me het antwoord kon geven, maar er worden ramingen gemaakt van tussen 200 en 300 mensen, voltijdse eenheden, die mogelijk wegvallen. Ik steek mijn hand niet in het vuur voor dat cijfer, maar als dat zo is, vind ik dat een zeer verregaande ingreep.

Mevrouw de minister, ondanks uw mooi theoretisch verhaal dat u bedrijfsinterne milieuzorg en preventieve aanpak belangrijk vindt, contrasteert dat met de praktijk. Mogelijk worden heel wat jobs bedreigd en mogelijk krijgt het aspect preventieve handhaving een flinke knauw.

Mijnheer de voorzitter, het is nog maar een eerste principiële goedkeuring. Er komen nog adviezen. Ik wil de collega's vragen om toch nog eens goed na te denken binnen de meerderheid om na te gaan of er niets aan veranderd kan worden. Het is nog niet te laat. Ik denk dat we de consequenties voor de job van milieuoördinator niet mogen onderschatten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daems, ik dank u voor uw bezorgdheid, maar ik denk dat u een aantal ingebouwde veiligheidsmechanismen nog niet goed hebt gelezen.

Er zijn vermoedelijk ongeveer 1250 klasse 1-bedrijven die verhuizen naar klasse 2. Bij het verlenen van de milieuvergunning voor de bedrijven die verhuizen,

blijft het advies van de administratie die bevoegd was om de klasse 1 te adviseren, bestaan. Nu is het mogelijk om bepaalde klasse 1-bedrijven vrijstelling te geven van de verplichting om een milieucoördinator te hebben. Het wordt, omgekeerd, mogelijk dat een advies kan worden gegeven om wel een milieucoördinator te hebben. De regeling wordt dus omgedraaid.

Mijnheer Daems, u zegt dat de Milieu-inspectie een pak extra werk krijgt. Het pakket klasse 1-bedrijven van vroeger vermindert nu met 1250. Die 1250 worden nu klasse 2-bedrijven en het toezicht daarop blijft bij Milieu-inspectie. Het pakket blijft dus gelijk.

Mijnheer Daems, u mag niet denken dat het mijn bedoeling is om de functie van de milieucoördinator uit te hollen, integendeel. Er zijn bepalingen opgenomen om het toezicht dat ze willen uitoefenen, te verankeren. Dat betekent dat ze gedekt zijn om voldoende tijd aan verschillende bedrijven te besteden.

De heer Rudi Daems: Het is een goede zaak dat de mensen die u in het verleden in de ene richting adviseerden, dat nu ook kunnen in de andere richting. Het bijkomend opleggen van verplichtingen zal in de praktijk echter niet zo vaak gebeuren.

Mevrouw de minister, ik vind uw redenering over de Milieu-inspectie theoretisch correct, maar het doet niets af aan het structureel tekort dat nu al bestaat inzake de handhaving op klasse 1-bedrijven.

U geeft me tot slot de indruk dat deze beslissing niet zal leiden tot een daling van het aantal vol- of deeltijdse equivalenten van milieucoördinatoren. Ik spreek u daarop tegen. Denkt u echt dat deze beslissing niet zal leiden tot een daling van het aantal mensen dat in bedrijven is tewerkgesteld?

De voorzitter: Dat kun je toch maar zien op het moment dat dat in het veld wordt toegepast.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daems, de VLAREM-actualisatietrein heeft tot doel de efficiëntie te verhogen. Dat betekent dat er een aantal vereenvoudigingen worden doorgevoerd. Anderzijds is het van belang dat de milieucoördinatoren op een efficiënte en zorgzame wijze hun taken verder kunnen uitvoeren. Dat er in een overgangperiode misschien een verschuiving zal zijn in hun takenpakket, kan wel zijn. Maar hoe dat zal gebeuren, is enkel te zien in een glazen bol. Als u denkt dat de actualisatie van de VLAREM-trein er is gekomen om te schieten op de milieucoördinatoren of ze af te schaffen, dan bent u volkomen fout. We zullen zien hoe dit verder zal lopen.

De heer Rudi Daems: Ik heb niet gezegd dat u de VLAREM-trein hebt geschreven om de milieucoördinatoren te elimineren. Ik denk wel dat dit een neveneffect

zal zijn. In de praktijk zullen we evolueren naar een systeem van vliegende brigadiers die een groep van bedrijven onder hun hoede hebben en die af en toe zullen afstappen om een controle te doen. Dat is een andere benadering van de rol van coördinator. Een coördinator moet in het bedrijf zijn, de mensen kennen, overleggen en preventief te werk gaan door zijn volk op de werkvloer bezig te zien. Dat zal niet meer lukken met dit systeem.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de inzameling van asbestafval op de gemeentelijke containerparken en de alternatieve verwerking van asbestafval

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over asbest op containerparken

De voorzitter: In de befaamde resolutie over de verspreiding van asbest in het milieu, goedgekeurd door de plenaire vergadering op 28 maart 2007, hebben we een en ander over dit onderwerp gezegd. Het is in elk geval positief dat er actie is op de containerparken, terwijl eternietplaten voorheen zomaar werden gedumpt in een bak, zonder voorzorgen.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, u hebt mijn vraag al ingeleid. Na de verschillende hoorzittingen in deze commissie en een werkbezoek, is er een resolutie ingediend door de meerderheid en later goedgekeurd door de plenaire vergadering. Mevrouw de minister, uw voorganger heeft dit goed begrepen en het opgenomen in het uitvoeringsplan Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen, dat op 14 december 2007 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Vanaf 1 januari 2008 zou elk gemeentelijk containerpark het asbestafval gratis moeten inzamelen in aparte containers, met de bedoeling het afval op een veilige manier in te zamelen en bijgevolg ook op een milieuvriendelijke manier te verwerken.

Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat niet alle gemeenten deze nieuwe maatregel even duidelijk hebben begrepen. Sommige gemeenten willen maar enkele keren per jaar een asbestinzameling organiseren, ande-

re willen een retributie vragen voor het ingeleverde asbestmateriaal, en er zijn gemeenten die het niet nodig vinden om de container met asbestafval af te dekken.

Naast de inzameling is uiteraard de verwerking van asbestafval zeer belangrijk. Dit probleem heeft de nodige aandacht gekregen in deze commissie. We hebben onder meer een gesprek gehad over de mogelijke inplanting van een stort in Ronse. Intussen is er een beslissing genomen. Tot grote vreugde van de inwoners van Ronse blijkt dat u er toch geen asbeststort zult inplanten en dat u voorrang geeft aan alternatieve asbesttechnieken. De vraag is echter of nu elke provincie over een eigen asbestverwerkingsinstallatie zal moeten beschikken. In een van uw overwegingen staat immers dat de provincie Oost-Vlaanderen al over een verwerking beschikt.

Mevrouw de minister, is er vooraf voldoende gecommuniceerd met de gemeenten over deze nieuwe maatregel met betrekking tot asbestafval? Op het terrein worden blijkbaar verschillende interpretaties gegeven aan de manier waarop dat moet gebeuren.

Hoe zult u optreden wanneer blijkt dat gemeentebesturen een retributie vragen, terwijl het uitvoeringsplan in een gratis inzameling voorziet? Wordt er controle uitgevoerd op de gemeentelijke containerparken om na te gaan of de veiligheidsmaatregelen niet worden overtreden? Ik denk dat die controle noodzakelijk is.

Gelet op de grote inzamelacties van asbestafval zal mogelijk een tekort aan verwerkingscapaciteit van asbestafval ontstaan. Hoe zult u dit probleem oplossen? Zal elke provincie in een eigen asbestafvalverwerking moeten voorzien?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, ik heb mijn vraag midden januari ingediend. Uw brief aan de gemeenten heeft mijn vraag gekruist. Een aantal zaken uit die brief vormen een antwoord op mijn vraag.

Ik wil het even hebben over het vrij interessante werk dat deze commissie tijdens een hoorzitting over asbest heeft geleverd, met de daaruit volgende resoluties. Jammer genoeg hebben we elkaar niet gevonden in een gezamenlijke resolutie. Ik vond dat de meerderheidspartijen te weinig aandacht hadden voor particuliere eigenaars die zo verstandig mogelijk moeten omgaan met hun asbest en dat dus naar een containerpark moeten brengen.

Het federale koninklijk besluit regelt deze zaak vrij strikt voor wat grote gebouwen betreft. Voor particulieren is dat minder het geval. Nu is er het systeem van de containerparken. Los van het inhoudelijke vind ik het heel jammer dat gemeentebesturen niet eerder op de hoogte zijn gebracht van wat er stond aan te komen.

Mijnheer de voorzitter, u mag de consequenties van deze kwestie voor de regio rond Kapelle-op-den-Bos niet onderschatten, vooral dan wat het volume en de kostprijs betreft.

In de samenwerkingsovereenkomst staat dat de inzameling van asbest vanaf 1 januari 2008 gratis moet worden aangeboden op elk gemeentelijk containerpark. Dat is niet nieuw. Asbest is wijd verspreid. Heel wat mensen die hebben verbouwd, werden daar al mee geconfronteerd in het verleden. We kennen de risico's van asbest, en dan zeker van de losse asbestvezels, voor longvlieskanker, met dodelijke afloop als gevolg.

De regelingen op de containerparken waren tot nu toe vrij divers. Soms staat er gewoon een container, soms staat er een professionelere installatie. Er is door een krant een rondvraag gehouden in de gemeenten uit de regio's rond Mechelen en de Kempen. Daarin werd gevraagd hoe het nu staat met de inzamelingsfracties, hoe die inzameling wordt georganiseerd en of er voor betaald moet worden. Die inzameling blijkt ongelofelijk divers te zijn geregeld. Soms is er gewoon geen ontvangstinstallatie, soms moet er zwaar voor betaald worden en soms is het gewoon gratis. Sommige gemeenten laten verstaan dat ze niet van plan zijn hun regeling te veranderen, onder meer omwille van de kosten.

Bij de gemeenten heerst dus grote verwarring. Een aantal gemeenten wist tot op de dag van de indiening van mijn vraag niet wat ze moesten doen. Er waren nog geen richtlijnen gestuurd naar de gemeenten. Bijkomend probleem is dat de mensen die in die containerparken werken, niet weten hoe ze daarmee moeten omgaan omdat ze geen opleiding hebben gekregen. Wanneer zij niet op de hoogte worden gebracht van het gevaar dat ze lopen wanneer de asbestvezels vrijkomen, bijvoorbeeld bij het in stukken slaan van asbestplaten, dan creëert men grote risico's met de nodige gevolgen voor de aansprakelijkheid van de gemeenten in de toekomst.

Mevrouw de minister, u hebt een brief gestuurd aan de gemeenten waarin staat dat de gemeenten zich moeten conformeren aan de samenwerkingsovereenkomst. Indien hun reglement nog betalend is, moeten zij dat aanpassen want het moet gratis worden.

Voor de rest staat er niet bijster veel in die brief, tenzij er nog achterliggende documenten zijn die ik niet heb. Er staat bijvoorbeeld niet in welk soort asbest mag worden binnengebracht. Er zijn ook geen richtlijnen over de veiligheid, het personeel en het type installatie waarover het containerpark moet beschikken. Die vragen zijn nog niet beantwoord. Mensen die rond Kapelle-op-den-Bos wonen, zijn daar heel nauw bij betrokken en ik maak me daar echt zorgen over.

Verder is er ook de vraag hoe we moeten omgaan met het asbest dat op de containerparken terechtkomt. Ik

vind het heel positief dat u de vergunning in Ronse hebt geweigerd. Ik verwijs naar de resolutie die vorig jaar in dit Vlaams Parlement is goedgekeurd. Onder punt 13 van de resolutie wordt gevraagd om “met het oog op de verdere afbouw van het storten van afvalstoffen, blijvend prioriteit te geven aan verwerkingstechnieken van asbest die gericht zijn op recuperatie mits zij economisch verantwoord zijn; daarom de internationale evolutie terzake blijvend op te volgen en het onderzoek ter zake te stimuleren en slechts bij ontstentenis van dergelijke technieken voor voldoende veilige stortcapaciteit te zorgen”.

In de toelichting van dit punt staat: “In het buitenland zijn er verschillende technieken in ontwikkeling en/of in gebruik die ook economisch haalbaar blijken te zijn en leiden tot recupereerbare bouwstoffen. De belangrijkste zijn verglazen/vitrificatie. Het verdient navolging, vanuit ecologisch standpunt en vanuit economisch standpunt, dit soort technieken ook in Vlaanderen te onderzoeken en te promoten.”

Naar aanleiding hiervan werd in de stuurgroep Beste Beschikbare Technieken een onderzoek gevraagd om dit gevaarlijk afval te verwerken. De genoemde voorbeelden uit het buitenland leren ons dat asbest verwerken wel degelijk kan en niet of niet veel duurder hoeft te zijn dan het te storten.

Gelet op de gezondheidsrisico's in het algemeen en voor de directe omwonenden in het bijzonder dringen we erop aan om snel werk te maken van dit onderzoek, in de hoop spoedig ook in Vlaanderen over de juiste verwerkingsmogelijkheden te kunnen beschikken.

Mevrouw de minister, hoeveel gemeenten beschikken over een veilige ontvangstinstallatie voor asbest? Zijn hierover reeds praktische richtlijnen bezorgd aan de gemeenten? Zo ja, welke en wanneer? Wat moeten burgers doen in gemeenten waar er nog geen ontvangstinstallatie voor asbest bestaat? Is er een veiligheidsopleiding aan het gemeentelijk personeel aangeboden? Zo nee, is het niet aangewezen de gratis aanlevering van asbest uit te stellen tot dat is gebeurd? Is het aanleveren van asbest op containerparken vanaf nu gratis, ook bij gemeenten die nog over een betalend reglement beschikken? Hoe zullen de gemeenten specifiek vergoed worden voor de aanzienlijke extra kosten – ik heb het dan vooral over de regio rond Mechelen – ten gevolge van dit asbestafval? Zullen de burgers gesensibiliseerd worden over asbest en containerparken? Hebt u al opdracht gegeven om de verwerkingstechnieken van asbesthoudend afval verder te onderzoeken? Zo ja, wie voert deze opdracht uit en tegen wanneer mogen we dan de onderzoeksresultaten verwachten?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de minister, ik spreek nu vanuit mijn lokale ervaring. Ik ben schepen van

Leefmilieu en ben dus verantwoordelijk voor het containerpark.

Mevrouw Van den Eynde, gemeentebesturen zijn niet dom. Mensen die niet in de dagdagelijkse praktijk staan van een lokaal uitvoerend mandaat denken soms dat wij een bende imbecielen zijn die door de minister of door anderen gecontroleerd moeten worden.

Een college, en een burgemeester in het bijzonder, is volgens het koninklijk besluit van 16 november 2006 verantwoordelijk voor de veiligheid van werknemers op de werkplaats, onder meer in het kader van de asbestproblematiek. Er wordt regelmatig overleg gepleegd en toezicht uitgeoefend door de lokale werkgever. Zij zijn persoonlijk aansprakelijk wanneer blijkt dat niet is voldaan aan een aantal preventieve voorwaarden.

In Limburg is vorig jaar proactief een aantal opleidingen gegeven. We hebben achteraf wel een aantal niet eenduidige berichten ontvangen. Eerst kregen we een mail van Interafval. Zij wisten niet goed waar ze aan toe waren. Mevrouw de minister, op 14 januari kregen we een brief van u. Daarin stond dat vanaf 1 januari 2008 in elk containerpark de afvalstoffen afzonderlijk moeten worden ingezameld. Dat wisten we natuurlijk al eerder. Maar u schrijft ook dat de aanvoer van asbest en cementafval volgens het uitvoeringsplan tot een bepaalde hoeveelheid gratis moet kunnen gebeuren voor de burger. Daar wordt echter niet meer uitleg over gegeven. Die brief komt in de pers, de burgers lezen dat en dan begint natuurlijk de discussie met de parkwachter op het containerpark. In de brief staat ook dat de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) verder overleg zal plegen met Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). En vervolgens kregen we ook nog een brief van de Afvalmaatschappij Limburg.

Mevrouw de minister, er bestaan normen voor overheidscommunicatie. Wanneer er dan toch wordt gecommuniceerd, dan moet duidelijk zijn wat de finaliteit van die communicatie is.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw de minister, ik hoop dat de goedgekeurde resolutie zal worden uitgevoerd.

Uw brief aan de gemeenten en aan de intercommunales heeft gezorgd voor een versnelling in het proces. De meeste gemeenten uit mijn regio hebben verwerkingsbedrijven aangeschreven die gespecialiseerd zijn in het plaatsen en vervangen van een wisselcontainer met beveiligde zak, en in het verwerken van de inhoud ervan volgens de geldende regelgeving.

De gemeenten komen nu stilaan op gang. Ik hoop dat de onderhandelingen met de VVSG meer duidelijkheid

brengen. Ik denk dat die brief voor veel gemeenten de aanzet is om daar snel werk van te maken.

De heer Patrick Lachaert: Het positieve van de hoorzitting en van de resolutie was dat er een kader is gecreëerd voor alle gemeentelijke, gewestelijke en zelfs federale instanties, met als doel een oplossing te vinden voor de asbestproblematiek. Toenmalig minister Peeters heeft daarop ingespeeld. Nu zitten we in de fase van de kinderziekten.

De heer Peumans heeft gelijk wanneer hij zegt dat de gemeentebesturen hun best doen. Het zijn geen dommeriken. In mijn gemeente verloopt alles op regelmatige wijze: er is opleiding geweest, er is aangepaste kledij, de container wordt elke avond afgedekt.

Mevrouw Van den Eynde, u hebt gelijk maar u overdrijft daarin. Er zijn 308 steden en gemeenten. U geeft de indruk dat het merendeel van die gemeenten niets doet. Dat is niet waar. Het merendeel doet wel zijn best, wat niet belet dat er niets voor verbetering vatbaar zou zijn. De opleiding bijvoorbeeld zou beter moeten worden georganiseerd.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: In 2007 werd in 226 gemeenten asbestcementafval selectief op het eigen containerpark ingezameld. In 11 gemeenten kunnen de inwoners met deze fractie terecht op het containerpark van een naburige gemeente waarmee een overeenkomst afgesloten is. Dat betekent dat er in 237 gemeenten al een selectieve inzameling was.

Sommigen onder u beweren nu dat de gemeenten uit de lucht komen vallen. Ik wil dat tegenspreken. In het vorige uitvoeringsplan Huishoudelijke afvalstoffen stond reeds dat tegen uiterlijk 1 januari 2008 overal moest worden voorzien in een aparte container voor asbestcementafval.

Bovendien werd hier naar aanleiding van het asbestactieplan en van de resolutie van het Vlaams Parlement, waar ik toch van nabij bij betrokken was, heel veel aandacht geschonken aan de problematiek.

In het nieuwe uitvoeringsplan werd een principiële bepaling opgenomen. De resolutie speelde daar een niet onbelangrijke rol bij. In het plan werd opgenomen dat de inzameling van asbestcementafval van de burgers in principe op kosten van de gemeenten moet gebeuren. Tegelijk werd een belangrijke nuance opgenomen: de gemeente kan de hoeveelheid beperken van de gratis inzameling. We doen dat om te vermijden dat, zeker in regio's waar grote hoeveelheden aanwezig zijn, problemen ontstaan.

Nieuw zijn dus de gratis inzameling en de mogelijkheid om de gratis hoeveelheid te beperken.

De hoeveelheidsbeperking werd niet naar aanleiding van de resolutie in het plan opgenomen, maar van een aantal reacties van de VVSG en van verschillende individuele gemeenten. Zij uitten hun bezorgdheid over de mogelijke financiële gevolgen. Daarom werd in de teksten opgenomen dat van zodra de gratis hoeveelheid overschreven is, de inzameling kan gebeuren aan de kostprijs voor de verwerking.

Het klopt dat in het plan zelf niet specifiek werd beschreven hoe groot de hoeveelheidsbeperking zal zijn. Daarover moest immers nog worden onderhandeld met de VVSG en met de OVAM.

Hierover is nogal wat commotie ontstaan. Ik heb dat ook gelezen in de krant. Daarom heb ik op 14 januari aan alle gemeentebesturen een brief verstuurd met daarin een aantal te volgen richtlijnen om het uitvoeringsplan zo goed mogelijk uit te voeren.

Wat bestond al en blijft bestaan? Vanaf 1 januari 2008 moet de afvalstof, en ik benadruk dat het enkel over gebonden asbestcementafval gaat, apart ingezameld kunnen worden op elk containerpark.

Vervolgens is er de bepaling over de gratis hoeveelheid. Ik besef heel goed dat een aantal gemeenten het gemeentelijk retributie- en contantbelastingreglement moeten aanpassen en laten goedkeuren door de gemeenteraad. Pas als die procedure werd doorlopen, is de gratis inzameling er. U stelt dat het ondanks de gemeentelijke reglementen nu toch al gratis is, maar dat klopt niet. Het nieuwe uitvoeringsplan milieuverantwoord beheer van afvalstoffen bestaat, maar de gemeenten moeten er uitvoering aan geven. De principes, zeker die over de gratis hoeveelheid, gelden pas nadat de gemeente het reglement ter zake heeft goedgekeurd. Ik moet wel opmerken dat er in Vlaanderen een aantal gemeenten zijn die het sowieso allemaal gratis doen. Er is een heel grote diversiteit mogelijk.

Ondertussen waren er ook vergaderingen met de OVAM en met de VVSG. Daar werd voorgesteld om een hoeveelheid van 200 kilogram of 10 platen of 1 kubieke meter per gezin per jaar als richtwaarde te hanteren voor de hoeveelheid die burgers gratis kunnen aanbieden. Voor grotere hoeveelheden en voor bedrijfsafvalstoffen moet worden betaald volgens het principe de vervuiler betaalt. Uiteraard kan iedereen ook een beroep doen op de diensten van de private sector.

Ik vat even samen. De verplichting om vanaf 1 januari in een container te voorzien, bestaat. De retributie- en contantbelastingreglementen moeten worden aangepast voor wat de gratis hoeveelheid betreft. De OVAM en de VVSG stellen 1 kubieke meter per gezin voor.

Een aantal gemeenten hebben een algemene vrijstelling. De discussie is bezig over de vraag of die voldoende geldt of moet worden gespecificeerd.

Bij gemeenten die hun broek aan dit alles vegen, zal het principe worden toegepast dat altijd door de OVAM wordt toegepast: de gemeenten zullen aangesproken worden en worden gevraagd om zich in regel te stellen. We zullen proberen om ook op intergemeentelijk vlak te werken aan oplossingen om de knelpuntgemeenten, indien er nog zijn, op het goede spoor te zetten.

Binnen de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden worden regelmatig opleidingen voor de parkwachters georganiseerd. De heer Peumans had het hier al over. Ook de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding voorziet in een opleidingspakket voor de parkwachters en daarin komt onder andere het omgaan met gevaarlijk afval aan bod. In 2007 werden door de federale overheidsdienst Tewerkstelling controles uitgevoerd op de containerparken, zeker voor wat het veiligheidsaspect betreft.

Ondertussen vond een breed overleg plaats tussen de OVAM, de VVSG en de federale overheidsdienst. Daarbij werd een code van goede praktijk voor de inzameling van asbesthoudende afvalstoffen op het containerpark, uitgewerkt. Dit document bevat naast een aantal maatregelen te nemen bij het aanbieden van het asbesthoudende afvalstoffen op het containerpark, instructies voor de werknemer bij tussenkomst en een aantal bepalingen voor wat de inzamelcontainer betreft. Het doel hiervan is om het gezondheids- en veiligheidsrisico maximaal te beperken.

Daarnaast werden in het verleden een aantal metingen uitgevoerd van de concentratie asbestvezels die aanwezig zijn op een containerpark waar asbestcementhoudend afval selectief werd ingezameld. Naast de containers werden meters geplaatst. De resultaten hebben me aangenaam verrast, want de resultaten bleven ver onder de wettelijke grenswaarde.

U weet wellicht dat op 12 mei 2006 een besluit werd genomen door de Vlaamse Regering waardoor de regelgeving inzake asbesthoudende bouwafvalstoffen werd gewijzigd. Samengevat kan ik stellen dat de asbestcementhoudende bouwafvalstoffen nog onder de voorwaarden voor een categorie 3-stortplaats kunnen worden gestort, overeenkomstig de Europese Beschikking 2003/33/EG en de aangepaste VLAREM-wetgeving, indien aan welbepaalde voorwaarden wordt voldaan. Zo moet er onder meer een afzonderlijk stortvak worden ingericht, moet er een dagelijkse afdekking zijn en moet er een regelmatige besproeiing zijn indien het afval niet verpakt is.

Asbestcementhoudende afvalstoffen mogen op dit ogenblik op de volgende vergunde stortplaatsen voor inerte afvalstoffen – dat zijn categorie 3-stortplaatsen – worden gestort. In Vlaanderen zijn er drie: één in Huldenberg, één in Sint Niklaas en één in Roeselare.

Daarnaast mogen afvalstoffen bestaande uit asbesthoudende bouwmaterialen waarbij asbestvezels in gebonden vorm aanwezig zijn, ook gestort worden op de bestaande vergunde stortplaatsen voor gevaarlijke afvalstoffen, dat zijn de categorie 1-stortplaatsen, en de daartoe vergunde stortplaatsen voor niet-gevaarlijke afvalstoffen of de categorie 2-stortplaatsen.

De diensten hebben geoordeeld dat er op dit ogenblik geen onmiddellijke nood is aan stortcapaciteit in Vlaanderen. Uiteraard werd dit niet regio per regio bekeken, maar gaat het om een algemeen zicht op Vlaanderen.

De noodzakelijke verwerkingscapaciteit in het Vlaamse Gewest wordt, net zoals voor de andere afvalstoffen, op Vlaams niveau en niet op provinciaal of regionaal niveau voorzien en ingevuld. Provincies moeten ter zake geen bijzondere initiatieven nemen.

Gelet op de mogelijkheid om in hoeveelhedsbeperkingen te voorzien in het gemeentelijke reglement, kunnen de kosten van de gratis inzameling van asbestcementhoudend afval van burgers aanzienlijk beperkt worden. De aankoop van de containers wordt via het subsidiebesluit financieel ondersteund. Daarnaast verwijs ik ook graag naar de samenwerkingsovereenkomst Milieu, waarin wordt voorzien in een financiële ondersteuning van projecten voor de versnelde inzameling van afgedankte asbestcementoepassingen bij particulieren. Gemeenten die extra versnellingen realiseren, kunnen dus een ondersteuning krijgen.

U vroeg ook naar de alternatieve verwerkingstechnieken. Zoals aangekondigd werd vorig jaar aan de OVAM de opdracht gegeven om een onderzoek te doen naar alternatieve verwerkingstechnieken. Op dit ogenblik wordt de studie 'Risicobeheersing bij inzameling en verwerking van asbesthoudend afval' uitgevoerd. De studie belicht verschillende aspecten van het beheer van asbesthoudend afval en moet inzicht bieden in de risico-beheersing en de technische en economische haalbaarheid van verschillende beheersmaatregelen. De studie richt zich zowel op de inzameling als op de verwerking van de verschillende types asbesthoudend afval.

Mijnheer Daems, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) voert de opdracht uit. De resultaten van al dat onderzoek- en studiewerk worden eind dit jaar verwacht. Ik beklemtoon dat er daarnaast op regelmatige tijdstippen overlegmomenten worden ingebouwd over specifieke verwerkingstechnieken. We wachten de studie dus niet af om verder overleg te voeren.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik wil het nog even hebben over de betogen

van de collega's. Ik vind het immers straf dat een aantal collega's zich steeds weer geïrriteerd voelen wanneer er wordt gesproken over gemeentelijke taken. Ik had het over 'sommige' gemeenten en ik heb niet alle gemeenten benoemd. Het is toch onze taak om dit op te volgen.

Ik heb trouwens gezegd dat ik een concreet voorbeeld zou geven. Het is jammer dat mevrouw Michiels het niet kan komen toelichten. Zij is voorzitter van de milieuraad in Roosdaal. Ze maakt telkens weer melding van het feit dat de container voor asbestafval niet wordt afgedekt, maar krijgt als antwoord dat dat niet noodzakelijk is. Ik wou dit melden.

Mevrouw de minister, er is wel degelijk een probleem. Ik denk dat u dat ook hebt begrepen en dat u daarom een brief naar de gemeentebesturen hebt gestuurd. Wij zijn niet op de hoogte van de inhoud van uw briefwisseling met de gemeenten, want we maken nog geen deel uit van een gemeentebestuur. U hebt in elk geval ingegrepen en dat is goed. U merkte op dat er problemen waren en u had het over commotie. Er was inderdaad wel iets aan de hand.

De weigering van de milieuvergunning voor het stort in Ronse is inderdaad heel positief. Ik heb de vraag enkel gesteld – niet omdat ik absoluut voorstander zou zijn van bijkomende stortcapaciteit – omdat een van de overwegingen voor die weigering luidde dat de provincie Oost-Vlaanderen al over een stort beschikte. Het was daarom niet noodzakelijk om een bijkomend stort in te richten in Oost-Vlaanderen. Vandaar mijn vraag.

Enig overleg is nog nodig, maar ik ben ervan overtuigd dat u dit dossier nauwgezet zult opvolgen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik onthoud dat er een code van goede praktijken is opgemaakt. Indien mogelijk zou ik daar graag een afschrift van krijgen.

Ik heb nog een paar bijkomende vragen. De gemeenten die er, zoals u het zegt, hun broek aan vegen of met andere woorden voorlopig niet ingaan op wat in de samenwerkingsovereenkomst en in het uitvoeringsplan staat, zou ik 'freeriders' noemen. Als zelfs een gesprek met de OVAM niet helpt, wat zal dan de volgende stap zijn? Voor alle duidelijkheid: dit geldt niet voor alle gemeenten, maar een aantal gemeenten zijn hardleers.

Ik denk dat u het probleem van het personeel onderschat. Overal te velde worden goedbedoelde initiatieven genomen, maar er zijn ook parkwachters die het probleem niet kennen of die vanuit de gemeente of intercommunale geen opleiding aangeboden krijgen. Ik vraag u om die gemeenten aan te schrijven en om te overwegen om uit veiligheids- en aansprakelijkheidsoverwegingen voorlo-

pig het inzamelen van asbest te staken op de containerparken waar nog geen opgeleid personeel is.

Ik ben ook bezorgd over het ongebonden asbest. De particulier kan daarmee niet terecht op het containerpark. Hij kan er evenmin rechtstreeks mee naar een stort rijden. Wat moet de particulier doen die bijvoorbeeld spuitasbest van zijn verwarmingsleidingen heeft gehaald? Wat zult u tegen die burger zeggen dat hij of zij moet doen?

U hebt nu een cijfer genoemd: 200 kilogram. Dat zou de maximum gratis hoeveelheid zijn voor een burger. Dit is natuurlijk niet lineair door te trekken, maar voor een aantal gemeenten, en ik denk aan gemeenten in de buurt van Kapelle-op-den-Bos en Mechelen, zal dit een flinke slok op de borrel zijn. Het zal om een zware kost gaan. U zegt dat wordt opgelegd dat het vanaf 1 januari gratis moet zijn, maar alles moet op de rekening van de gemeenten komen. Voor een aantal gemeenten zal dat financieel redelijk problematisch zijn.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik denk dat ik toch duidelijk geweest ben. Ik heb niet gezegd dat alles vanaf 1 januari gratis moet zijn. Vanaf 1 januari moet er een container staan. Een gedeelte moet gratis zijn, maar daarover wordt onderhandeld en daarna moet het in de gemeentelijke retributiereglementen worden opgenomen. U moet dit onderscheid maken.

Ik weet niet of Kapelle-op-den-Bos meedoet aan de samenwerkingsovereenkomst. Ik hoop het wel, want hoe meer gemeenten meedoen, hoe liever. Er werd in een mechanisme voorzien dat gemeenten die werken aan een versnelde inzameling, ondersteuning kunnen krijgen via de samenwerkingsovereenkomst.

De heer Rudi Daems: Ook voor ongebonden asbest?

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daems, we hebben het over gebonden asbest. Ik probeer een antwoord te geven, maar er komt telkens een nieuwe vraag.

U zegt dat er een deel gratis moet worden ingezameld. Dat gaat niet over ongebonden asbest, maar over gebonden asbestcementplaten.

U zegt dat dit voor de gemeenten een grote financiële impact heeft en daarop is mijn antwoord dat de samenwerkingsovereenkomst mogelijkheden tot ondersteuning biedt. Het zal wel zo zijn dat er een probleem is in Kapelle-op-den-Bos, maar ik spreek me niet uit over een individuele gemeente. Als er problemen zijn, lijkt het me evident dat ze in aanmerking komt via de samenwerkingsovereenkomst. Ik heb dit geval niet specifiek onderzocht, want het stond niet in de vraag. Ook voor de containers kan men subsidiëring krijgen.

De code van goede praktijken zal wel al op een of andere website staan.

Inzake het toezicht en de parkwachters is het aan de gemeenten om ervoor te zorgen dat de parkwachters de kans krijgen om de opleidingen te volgen en vervolgens de regels van de goede praktijk toe te passen. Er wordt heel vaak overlegd tussen de OVAM en de VVSG om knelpunten te detecteren, om te zien waar bijgestuurd kan worden en om zelfs in extra opleidingscursussen te voorzien. Het is evident dat alles opgevolgd zal worden, maar nu moeten we ons focussen op het goed implementeren van de nieuwe regels. De inzameling van gebonden asbest op het containerpark werd trouwens al een hele tijd geleden aangekondigd.

Over het ongebonden asbest – en dit maakt absoluut niet het voorwerp uit van deze vraag – werd vorig jaar een heel interessante brochure uitgegeven, zowel op Vlaams als op federaal niveau. Daarin staat uitleg over wat ongebonden asbest is en over hoe men ermee moet omgaan. Ook staat erin dat men beter een erkend verwerker laat komen en zo meer. Het zijn sensibiliserende maatregelen. Ik kan nu in geen geval een maatregel treffen om gebonden en ongebonden asbest allemaal naar het containerpark te laten brengen. Dat kan niet. De veiligheidsrisico's moeten goed ingeschat worden. Het enige dat op een veilige manier ingezameld kan worden op een containerpark, is gebonden asbestcementafval. Ik denk trouwens dat u het daar volledig mee eens bent.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de minister, u moet naar de communicatie kijken en inschatten hoe de brief aan de gemeentebesturen wordt gelezen. In de brief staat: "Op elk containerpark moeten deze afvalstoffen vanaf 1 januari 2008 apart ingezameld worden." Dat is heel duidelijk. Er staat ook: "De aanvoer van asbestcement moet volgens het uitvoeringsplan voor een bepaalde hoeveelheid gratis kunnen gebeuren."

Minister Hilde Crevits: Maar daar staat de datum van 1 januari niet bij.

De heer Jan Peumans: Dat is de manier waarop het wordt gelezen. De communicatie wordt op een bepaalde manier geïnterpreteerd en begint zijn eigen leven te leiden.

Minister Hilde Crevits: Ik denk dat ik nu duidelijkheid heb geschapen, maar ik wil dat gerust in een brief nog eens opnieuw formuleren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het functioneren van de bosgroepen

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, beste collega's, de Vlaamse bosgroepen hebben de voorbije jaren een plaats veroverd in het Vlaamse milieu- en natuurbeleid. Ze zijn erin geslaagd om het vertrouwen te winnen van de tienduizenden private boscijezers, met een bos kleiner dan 1 hectare. Blijkbaar hebben de bosgroepen het middel gevonden om deze groep van private boscijezers aan te spreken en te motiveren om aan een maatschappelijk verantwoord, duurzaam bosbeheer te doen.

Ik denk dat het instrument van de bosgroepen zeer waardevol en goed is. Het is uit bekommernis voor de goede naam en faam van de bosgroepen dat ik mijn vraag stel.

Vanuit het veld bereiken mij signalen dat niet in elke bosgroep alles gesmeerd loopt. Onder meer over de bosgroep Kempense Heuvelrug is al heel wat te doen geweest. In de plaatselijke gemeenten, onder andere de gemeente Kasterlee, hebben er al interpellaties over plaatsgevonden. Er is sprake van boscijezers die klachten hebben, maar het gevoel hebben niet gehoord en geholpen te worden. Bestuurders van de vzw Kempense Heuvelrug hebben formeel en publiekelijk vragen gesteld bij het functioneren van de bosgroep, meer bepaald over het democratische gehalte ervan. De penningmeester heeft formeel ontslag genomen uit zijn functie wegens de ondoorzichtigheid van de financiële structuur van de vzw.

Dezelfde bosgroep is ook voorwerp van een doctoraatsthesis van onderzoeker Peter Van Gossum. In het onderzoek wordt melding gemaakt van een machtsstrijd binnen de raad van bestuur van deze bosgroep. Bovendien wordt melding gemaakt van een gebrek aan democratische controlemechanismen op het functioneren van bosgroepen in het algemeen. Volgens de onderzoeker zouden de bosgroepen in een soort machtsvacuüm opereren.

Eenzelfde analyse wordt ook gemaakt door het bureau Itineris, dat de bosgroepen begeleid heeft bij de opmaak van hun meerjarenplanning. Ook Itineris merkt een totale onduidelijkheid op over de rol van de raden van bestuur en van de coördinator van een bosgroep. De raden van bestuur zouden veeleer als klankbord van de coördinator optreden, in plaats van als navigator. Volgens Itineris wijst de praktijk uit dat de coördinator het beleid stuurt, terwijl dit de taak van de raad van bestuur is. Itineris stelt ook vast dat de diverse actoren

in de bosgroepen de doelstellingen inzake duurzaam bosbeheer, zoals vastgelegd in artikel 41bis van het Bosdecreet, onvoldoende kennen.

In het onderzoek van de heer Van Gossum wordt bovendien vastgesteld dat er conflicten zijn met andere actoren in de bossector, onder meer met enkele commerciële bosbeheerders. Commerciële houtbedrijven die netjes hun belasting betalen, voelen zich oneerlijk beconcurrereerd door de bosgroepen, die niet alleen met gemeenschapsgeld en subsidies kunnen werken, maar bovendien ook een vorm van monopolie hebben. De bosgroepen hebben onder andere toegang tot kadastrale gegevens en gegevens over private boscijzenaars en dergelijke. Dat zijn allemaal gegevens waar de commerciële sector van verstoken blijft.

Ik denk dat het goed is dat bosgroepen over deze instrumenten beschikken. Ze hebben namelijk de opdracht om de grote groep kleine boscijzenaars te bereiken en ze te helpen om hun bossen duurzaam te beheren.

Er worden echter vragen gesteld bij het feit dat sommige bosgroepen zich hoe langer hoe meer als houtverkoopmachines organiseren. In plaats van duurzaam bosbeheer te promoten, wordt de opdracht verengd tot het verkopen van hout. Gelet op de tarieven die sommige bosgroepen aanrekenen, wordt hier bovendien zeer veel geld door gegenereerd.

Daardoor is er een serieus spanningsveld ontstaan tussen enerzijds de belasting betalende commerciële bosbeheerders en houtverkopers en anderzijds de met gemeenschapsgeld gesubsidieerde bosgroepen. Het genereren van hoge opbrengsten uit de houtverkoop brengt bovendien in niet goed gecontroleerde bosgroepen ook risico's op misbruik met zich mee.

Mevrouw de minister, in hoeverre zijn de bevindingen van de heer Van Gossum en van het bureau Itineris met betrekking tot het functioneren van sommige bosgroepen u bekend? Welke gevolgen hebt u hier al aan gegeven?

Op welke wijze wordt er controle uitgevoerd op de besteding van gemeenschapsmiddelen in de bosgroepen? Is er een controle op het terrein?

Maakt het functioneren van de raden van bestuur deel uit van deze controle? Zo ja, wat zijn de bevindingen van de meest recente controles?

Valt volgens u het organiseren van de houtverkoop voor grote boscijzenaars onder de doelstellingen van de bosgroepen, zoals vervat in artikel 41bis van het Bosdecreet? Zo ja, acht u welomschreven procedures voor de houtverkoop, zoals een openbare veiling van het door de bosgroep duurzaam gekapt hout, niet raadzaam, om

misbruiken te voorkomen? Dergelijke veilingen worden met succes door heel wat bosgroepen toegepast.

Is er een centraal meldpunt waar klachten over de werking van bosgroepen op een neutrale en objectieve manier geregistreerd kunnen worden met het oog op opvolging?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat bosgroepen als geheel schitterend werk leveren. Ze hebben een bepaalde doelgroep aangesproken en gesensibiliseerd, die tot dan toe niet gesensibiliseerd werd. Op die manier wordt in meestal logische gehelen gewerkt aan duurzaam bosbeheer.

Ik wil toch ook de bezorgdheid van de heer Martens delen. Ook ik hoorde een aantal verhalen over onregelmatigheden, vooral over prijsafspraken onder tafel over de verkoop van hout. Ik hoop dat het een eenmalig geval betreft, want anders zou heel de sector en alle werk dat gebeurt in een slecht daglicht geplaatst worden. Dat is geen goede zaak.

Ik zou de suggestie willen herhalen die ik vorige week deed, in het kader van de bespreking van het verslag van het Rekenhof. Mevrouw de minister, is het mogelijk om, bijvoorbeeld tegen volgend jaar, het Rekenhof te vragen om een doorlichting te doen van de werking van de bosgroepen? Voor zover dat wettelijk tot de bevoegdheden van het Rekenhof kan behoren, maar ik vermoed dat dat kan.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, collega's, dank voor de voorafgaande kadering dat de bosgroepen een zeer nuttig instrument zijn en een gat in de markt vullen. Niettegenstaande deze positieve intro's is het uiteraard van belang om met de nodige zorg de ontwikkelingen op het terrein te volgen.

Wat het onderzoek van de heer van Gossum betreft, moet ik zeggen dat noch ikzelf, noch de medewerkers op het kabinet kennis hebben kunnen nemen van het geheel van de bevindingen van het onderzoek. Dat komt omdat het onderzoek nog niet gepubliceerd is. Ik kan er dus niet diepgaand op ingaan.

De heer Van Gossum heeft wel al delen van zijn onderzoek en een aantal voorlopige conclusies gepresenteerd aan ambtenaren van het Agentschap voor Natuur en Bos. Er is dus wat dat betreft zeker contact. Er is ook een toelichting gegeven op een gezamenlijke vergadering met de bosgroepcoördinatoren.

Ik moet daarbij opmerken dat de heer Van Gossum zijn onderzoek beperkt heeft tot de werking van één bos-

groep, namelijk de bosgroep Kempense Heuvelrug. Binnen dat kader heeft hij zijn bevindingen gesteund op een beperkt aantal interviews. Het is dan ook gevaarlijk om te extrapoleren naar de werking van alle bosgroepen. We moeten dat met de nodige voorzichtigheid aanpakken.

Het door het bureau Itineris uitgevoerde begeleidingsproject is er gekomen in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos, en is ons dus bekend. Het project was erop gericht om aan de bestuurders van bosgroepen een methodiek aan te reiken waarmee ze zelf het beleid van hun bosgroep op een eenvoudige en gestructureerde manier kunnen vormgeven. Het uitgangspunt hierbij wordt gevormd door de twaalf doelstellingen die in het Bosdecreet vermeld zijn voor de bosgroepwerking.

Concreet heeft het Itineris-project vijf bosgroepen begeleid bij het opmaken van hun beleids- en werkplan, dat zij in 2007 moesten indienen voor het verkrijgen van een definitieve erkenning. Het project was in belangrijke mate gestoeld op workshops, dus in interactie met de bosgroeppraktijk. De resultaten van die werksessies werden verwerkt in een praktische gids. Nu zitten we in de fase dat er een praktische methodiek ook voor andere bosgroepen bruikbaar is.

Een van de bevindingen die bij deze werksessies aan de oppervlakte kwam en die relevant is voor de gestelde vraag, is dat de rol van de verschillende spelers bij de werking van een bosgroep beter uitgeklaard zou moeten worden. Om deze problematiek op te lossen, werden aanwijzingen in de methodiek ingebouwd. Andere bosgroepen kunnen dus, bij het voorbereiden van hun dossier voor de definitieve erkenning, nu al gebruik maken van dezelfde methodiek.

Op die manier wordt dan ook een goede basis gelegd voor een sterker geresponsabiliseerd en beter betrokken bestuur van de bosgroepen. Het is de bedoeling om met dit project een antwoord te geven voor de terecht gestelde uitdaging om – door een betere betrokkenheid van bestuursleden, leden, coördinator en personeelsleden – de werking van de bosgroepen te verbeteren.

Mijnheer Martens, u weet dat de subsidiëring van de bosgroepen verloopt via een getrappt systeem. Dat bestaat uit een basissubsidie, een beheerssubsidie, een vormingssubsidie en een projectsubsidie. De vormings- en projectsubsidies worden toegekend op basis van een planning en worden pas betaald na de effectieve prestaties. De basissubsidie en beheerssubsidie worden toegekend als voldaan is aan de voorwaarden zoals beschreven in het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003. Deze subsidies gaan voor een groot deel naar de personeelskosten voor de werking van de bosgroep en voor een deel naar de werkingskosten en andere uitgaven opgenomen in de begroting en het werkplan.

De controle over het gebruik van de toegekende middelen gebeurt op grond van de verschillende controle-

mechanismen die zijn uitgebouwd om de bosgroepwerking te kunnen volgen en evalueren. Ook dat is een getrappt systeem, gebaseerd op vijf pijlers. Ik zal de volledige uiteenzetting hierover aan het commissie-secretariaat bezorgen.

In de eerste plaats dient een geresponsabiliseerd bestuur zelf uit te maken over welke interne controlemechanismen het moet beschikken. Men moet die afspraken al maken bij het opstellen van de statuten, het uitwerken van een huishoudelijk reglement en het uitklaren van de rollen en werkwijzen binnen de raden van bestuur. De informatie hierover wordt ter controle opgevraagd en door het Agentschap voor Natuur en Bos meegenomen in de beoordeling en evaluatie van de werking van de bosgroepen.

Naast de taken die de raad van bestuur en de algemene vergadering wettelijk en statutair moeten uitvoeren, is er een intense procesbegeleiding waarbij twee voltijdse ambtenaren van het Agentschap voor Natuur en Bos de bosgroepen van nabij volgen. De procesbegeleiders streven ernaar om jaarlijks de planning en een tussentijdse stand van zaken door te nemen en de knelpunten op te sporen en te bespreken. De overlegmomenten vinden plaats op de kantoren van de bosgroep, in aanwezigheid van de voorzitter of andere bestuurders van de betrokken bosgroep. Als de Vlaamse overheid lid is van de bosgroepen heeft het Agentschap voor Natuur en Bos overigens ook vanuit haar opdracht als terreinbeheerder zitting in de raad van bestuur van de bosgroep.

Als derde spoor wordt de werking van de bosgroepen ook geëvalueerd op basis van outputresultaten. Elk aanvraag tot het verkrijgen van een kapmachtiging, elk beheersplan dat via een bosgroep wordt ingediend, elk subsidiedossier dat een bosgroep voorbereidt, wordt binnen het Agentschap voor Natuur en Bos op een passende manier beoordeeld, gekoppeld aan terreinbezoeken. Bepaalde projecten, zoals het opmaken van een uitgebreid bosbeheersplan over een groter boscomplex – zoals dat bijvoorbeeld is gebeurd binnen het werkingsgebied van de bosgroep Kempense Heuvelrug –, worden ook opgevolgd door het agentschap.

Het vierde controlespoor is de formele begeleiding en controle zoals opgenomen in het voormelde besluit van de Vlaamse Regering. Hierbij worden zowel het meerjarenwerkplan als het jaarrapport grondig geëvalueerd door de provinciale afdeling van het agentschap die het dichtst bij het werkingsgebied van de bosgroep aansluit. Om een scheiding te bekomen tussen de rol van rechter en de rol van partij, gebeurt deze controle niet door de terreinbeherende ambtenaar, die ook eventueel lid is van de raad van bestuur van de bosgroep. Uit de beoordelingen komen aanbevelingen die de bosgroep ontvangt en bij een volgende informele of formele evaluatie moeten worden herbekeken.

Meer structureel wordt, voor een definitieve erkenning van een bosgroep, advies gevraagd aan de Vlaamse Hoge Bosraad en de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud. Bij de behandeling van de aanvraag tot definitieve erkenning van de bosgroep Kempense Heuvelrug en de bosgroep Zuiderkempem, is er ook een gezamenlijk werkbezoek geweest, met een gezamenlijke delegatie van beide hoge raden en ambtenaren van het Agentschap voor Natuur en Bos. De werking van de raden van bestuur wordt momenteel mee geëvalueerd naar aanleiding van deze controleactiviteiten. Zo nodig worden er, per opduikend probleem, suggesties gegeven voor correctie.

Ik wil wel beklemtonen dat de individuele bosgroepen als zelfstandige organisaties nog vrij jong zijn en dat de eerste prioriteit bestaat in het op punt stellen van de omkadering en de kwaliteit van de raden van bestuur. In 2005 werd er daarom, naast de al lopende intense coördinatie tussen bosgroepen op niveau van de coördinatoren, ook een interactieplatform opgezet om de verschillende bestuurders van de bosgroepen bijeen te brengen. Vergelijkbare initiatieven tekenen zich nu ook stilaan af op provinciaal niveau, waarbij de provincie Limburg een mooie voorbeeldrol vervult.

Uit dat overleg worden de noden gedetecteerd die bestuurders aanvoelen betreffende de uitoefening van hun taken. Het begeleidingsproject wordt uitgevoerd door Itineris en heeft dankbaar gebruik gemaakt van dat systeem om de beschreven planningsmethodiek mee vorm te geven.

In het kader van het bestuurdersoverleg zijn ondertussen ook oefeningen gebeurd rond de ideale samenstelling van de raad van bestuur voor een bosgroep, de mogelijkheden om via het instellen van een dagelijks bestuur de agenda van de vergaderingen te focussen op de meest cruciale en strategische uitdagingen voor de bosgroep, het detecteren van extra noden rond bijkomende vorming voor bestuurders, het uittekenen van evaluatiemethoden en -mechanismen en het opzetten van een klachtenbehandelingssysteem.

Bepaalde vraagstukken worden eveneens opgevangen via onderzoek en ondersteuning uitgevoerd door het agentschap. Dat was bijvoorbeeld het geval bij het uitklaren van de positie van de bosgroepen in het kader van de btw-reglementering.

Via deze voorbeelden wordt aangetoond dat de vinger aan de pols wordt gehouden en dat er ook zo veel mogelijk ondersteuning wordt gegeven, zodat de bestuurders van de bosgroepen in staat worden gesteld om hun taak goed te vervullen. Het is heel belangrijk om hier voldoende aandacht aan te besteden en om zo gunstig mogelijke condities te creëren voor de bestuurswerking van bosgroepen. Pas onder die voorwaarde wordt het zinnig om, bij een eventuele ontsporing van een bosgroep, de

mechanismen zoals gepland in het erkenningsbesluit ook daadwerkelijk te doen toepassen. De sancties zijn dat de erkenning en bijgevolg ook de subsidiëring van de bosgroep tijdelijk kunnen worden opgeschort of ingetrokken.

Het organiseren van houtverkopen is een belangrijke activiteit die past binnen de twaalf doelstellingen voor de bosgroepen zoals beschreven in het Bosdecreet en die de economische functie van onze bossen in de verf zet. Dit laatste is ook nodig, want ik krijg signalen van verschillende vertegenwoordigers uit de bos- en houtkolom dat deze economische functie momenteel ondergewaardeerd zou zijn in het Vlaamse bosbeleid.

De boscigenaar kan via het instappen in een georganiseerde houtverkoop mee profiteren van de gunstige effecten van de schaalvergroting en zo de nadelige effecten van zijn kleinschalig bosbezit wegwerken. De exploitatie wordt afgewerkt onder strikte voorwaarden en er dient kwaliteitsvol werk te worden afgeleverd, wat dan weer het gehele boscosysteem ten goede komt.

Nu is het hoofddoel dat de bossen op een goede manier worden beheerd. De bosgroepen hoeven dus niet noodzakelijk alles zelf te doen of te organiseren. Uit de contacten die ik al had met de bosgroepen, heb ik wat dat betreft al geleerd dat er geen alleenzalmakend schema bestaat. In principe moeten de bosgroepen zich bij de organisatie van gezamenlijke houtverkoop richten op hun primaire doelgroep, namelijk het kleinschalige en sterk versnipperde private bosbezit in Vlaanderen.

Deze boodschap wordt ook meegegeven aan de bosgroepen. Maar evengoed kunnen pistes worden bewandeld die de boscigenaars ertoe brengen om zelf hun bossen te beheren en dus zelf een houtverkoop te organiseren. Ook is het mogelijk dat er professionele beheerders worden ingeschakeld.

Alles hangt af van de concrete situatie. Zo zijn er reële situaties bekend waarbij de deelname van een grotere private boscigenaar aan de bosgroepwerking in een gebied cruciaal is om veel kleinere eigenaars van percelen in eenzelfde boscomplex te kunnen meekrijgen. In een andere constellatie, bijvoorbeeld bij uitbesteding aan een professionele beheerder, kan een bosgroep nog steeds zinvolle diensten aanbieden aan de individuele eigenaar, als adviseur of als kwaliteitsbewaker van de diensten van die professionele beheerder.

Ik zie de bosgroepwerking dus niet noodzakelijk als een vorm van oneerlijke concurrentie ten opzichte van de professionele bosbeheerders. In principe is het evengoed mogelijk dat een bosgroep complementair werkt ten aanzien van de professionele bosbeheerder. Een werkbaar schema is dat na een eerste omvormingsbeheer via de bosgroep, het dagelijks beheer in een tweede fase

wordt georganiseerd op boscomplexniveau of ten minste over grotere entiteiten, en dit ofwel door de eigenaars zelf ofwel door professionele beheerders ofwel op contractbasis via een langetermijnbeheerscontract met een structurele afnemer van het hout. Maar momenteel is het beheer van de Vlaamse bossen veelal achterstallig, waardoor de eerstelijnszorg van de bosgroepen nog hard nodig is om – door het uitvoeren van op zich niet-rendabele werken – bossen te bekomen die voor duurzaam professioneel beheer in aanmerking komen.

Wat de nood aan duidelijkere omschreven procedures voor het organiseren van houtverkopen binnen de bosgroepen betreft, heb ik eind 2007 extra middelen ingezet om ondersteuning te geven aan de werking van de bosgroepen. Ik heb vijf extra projecten beloofd met een ad-hocsubsidie, en één daarvan heeft precies tot doel om de procedures en werkwijzen van houtverkopen door te lichten om zo tot meer uniforme richtlijnen en leidraden te kunnen komen.

Binnen de beschreven mechanismen van opvolging en begeleiding, is er vanuit het Vlaamse bestuurdersoverleg ook een werkwijze voorgesteld voor het opzetten van een systeem van behandeling van klachten. Verschillende bosgroepen werken aan het opzetten van dergelijke systemen. De bosgroep Kempense Heuvelrug beschikt bijvoorbeeld over een systeem van tevredenheidsbevraging waarbij wordt gepeild naar de tevredenheid van de leden die hebben deelgenomen aan acties binnen een bepaald boscomplex. Dit systeem heeft op korte termijn geleid tot een aantal bijstellingen van bepaalde werkmethode van deze bosgroep. Zo bleek dat eigenaars zich toch sterk bezorgd toonden over te sterke dunningen en de sterk gemechaniseerde wijze van exploitatie.

Een centraal meldpunt is nog niet opgezet. Dat is een interessant idee, ik sta daar niet negatief tegenover, maar het is belangrijk dat de bosgroepen eerst zelf worden aangezet om een klachtensysteem te organiseren. Het Agentschap voor Natuur en Bos beschikt wel over een klachtensysteem in toepassing van het Klachtendecreet. Daarvoor zijn contactpersonen aangesteld. Aangezien het toezien op het verantwoorde beheer van de bossen een bevoegdheid is die toegewezen is aan het agentschap, kunnen klachten over het onverantwoorde bosbeheer binnen een bosgroep ook bij het agentschap worden ingediend. Het is niet omdat er geen centraal meldpunt is, dat er geen klachten kunnen worden ingediend.

Mijnheer Martens, ik zal in ieder geval in de mate van het mogelijke aan uw bezorgdheid tegemoetkomen. Het is ook belangrijk dat er op korte termijn sturing komt in de procedures en werkwijzen van raden van bestuur, om tot meer uniformiteit te komen. Anderzijds moeten we elke bosgroep toelaten om een beheer op maat van het gebied te ontwikkelen.

De heer Bart Martens: Bosgroepen zijn inderdaad nog vrij jong en moeten nog heel wat ervaring met het bestuur opdoen. Mevrouw de minister, het is goed dat u stappen hebt gezet om tot een betere en meer uniforme aanpak, een betere sturing en begeleiding van de verschillende bosgroepen te komen. Het instrument van de bosgroep is te waardevol om het imago te laten besmeuren door enkele fenomenen die het daglicht niet kunnen velen. Het is nodig dat ze de vzw-wetgeving nakomen, dat er voldoende transparantie is, dat er garanties zijn op een democratische besluitvorming in hun raden van bestuur.

Het verheugt me dat u eind 2007 een aantal projecten hebt goedgekeurd, dat u een project dat de procedures en werkwijze van de houtverkoop zal doorlichten wilt realiseren, evenals een uniforme regeling van de houtverkoop. U hebt gelijk dat dat niet onverenigbaar hoeft te zijn met de commerciële houtverkoop, ze kunnen complementair zijn. Ik hoop dat de uniforme regeling waar u aan werkt, kan leiden tot het zo veel mogelijk uitsluiten van misbruiken. Het instrument van een openbare veiling is daar uitermate voor aangewezen.

Mevrouw de minister, u ziet veel heil in het klachtenbehandelingssysteem dat individuele bosgroepen opzetten. Het is nodig dat die er komen en goed werken. Maar uiteraard is er altijd een rechter-en-partijsituatie. Vandaar het belang van een centraal meldpunt in het agentschap dan wel het gebruiken van het huidige klachtenbehandelingssysteem van het agentschap in het kader van het Klachtendecreet om voldoende aandacht te schenken aan klachten over de werking van bosgroepen.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, wat vindt u van mijn suggestie om een financiële evaluatie te laten doen? Dat kan gebeuren door de diensten van de Vlaamse overheid via een audit, ofwel door het Rekenhof.

Minister Hilde Crevits: Ik zal uw suggestie met betrekking tot de interne audit onthouden. Het is belangrijk om de nodige stimuli aan te reiken om de jonge bosgroepen op een efficiënte en transparante manier te laten evalueren. Het is nog wat vroeg om nu al grote doorlichtingen te doen. Ik zal nagaan wat we met die suggestie kunnen doen, naast de stimuli en het voorstel om meer sturing te geven aan de raden van bestuur. Ik zal me daarvoor engageren. We moeten anderzijds niet te agressief optreden zodat ze niet meteen worden ontmoedigd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het mogelijk instellen van een moratorium op crematoria

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vorige week schrok ik van een opmerkelijk persbericht met de titel 'Crematorium haalt dioxinenorm'. Ik heb die problematiek al herhaaldelijk aangekaart en dacht dat er al een verbetering was op het terrein. Dat er nu zoiets verschijnt, toont aan dat het probleem ernstig is.

Jarenlang heeft het Antwerps crematorium de in Vlaanderen geldende dioxinenorm overschreden. Voor het eerst zou dit crematorium nu niet langer de dioxinenorm overschrijden. Dat is goed nieuws, maar het betekent eveneens dat het crematorium dat sinds 1983 in werking is getreden, naast de toenmalige afvalverbrandingsoven van de intercommunales IHK en ISVAG, reeds jaren verantwoordelijk is voor de hoge dioxinewaarden in de omgeving van Antwerpen, Wilrijk en Aartselaar, met alle gevolgen van dien voor de gezondheid van de inwoners van de betreffende gemeenten. Dat wordt door de betrokkenen wel eens ontkend.

Momenteel zijn er plannen om in Kortrijk en Oostende, maar ook in Aalst en Sint-Niklaas nieuwe crematoria te bouwen. Uiteraard zijn vele buurtbewoners, gelet op de jarenlang aanslepende problematiek bij andere crematoria in Vlaanderen, niet gediend met de komst van een crematorium in hun buurt. Daarnaast rijst de vraag of er wel voldoende vraag is naar nieuwe crematoria gelet op de lichte stagnering van het aantal crematies in Vlaanderen. Ongetwijfeld zullen er wel nieuwe technieken voorhanden zijn om de milieuproblematiek die men in andere crematoria in Vlaanderen ondervond, in te dijken. Het blijft een moeilijke opdracht om met de regelgeving betreffende lijkverbranding zeer omzichtig om te springen, zeker als er crematoria bij komen in Vlaanderen.

Mevrouw de minister, voldoen alle huidige crematoria in Vlaanderen aan de geldende milieuwetgeving? Er zouden verschillende crematoria zijn die problemen hebben met de naleving van de normen inzake kwik. Ook de dierencrematoria worden met dezelfde problematiek geconfronteerd, doordat er geen continuverbranding is. Voldoen alle dierencrematoria momenteel aan de geldende milieuwetgeving, zowel de erkende als de niet-erkende? Waar doen zich problemen voor? Bestaat er een moratorium op de bouw van crematoria in Vlaanderen? Zo niet, lijkt het dan niet zinvol om dit te overwegen, gelet op de milieuproblematiek die gepaard gaat met crematoria? Is het verantwoord om twee nieu-

we crematoria te plannen in West-Vlaanderen terwijl het aantal crematies in West-Vlaanderen lichtjes daalt, en terwijl in Turnhout het aantal crematies met 10,8 procent is toegenomen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mevrouw Van den Eynde verwijst naar dalende cijfers. Er zijn ook cijfers die een ander beeld geven en een uitbreiding noodzakelijk maken. Heel wat mensen in Oost-Vlaanderen moeten vandaag naar Hulst uitwijken omdat het crematorium van Lochristi onmogelijk nog kan voldoen aan de vraag. We moeten altijd opletten met cijfergegevens.

Ik pleit er verder voor om de mensen niet nodeloos angst aan te jagen. Ik ga er altijd van uit dat er voldoende normen en regels zijn en dat er voldoende opvolging is.

De voorzitter: Het hangt ook af van het ogenblik waarop de cijfers worden samengesteld.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Er zijn in Vlaanderen zeven crematoria erkend en vergund, met name Wilrijk, Lochristi, Turnhout, Hasselt, Sint-Niklaas, Vilvoorde en Brugge. Het crematorium van Sint-Niklaas is nog niet in exploitatie. De crematoria moeten voldoen aan emissiegrenswaarden voor dioxines en furanen, stof, kwik, zwaveldioxide en stikstofdioxide opgenomen in het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM). Die waarden zijn sinds begin 2003 van kracht. Bij alle crematoria zijn aangepaste systemen in gebruik voor het reinigen van rookgassen, in het bijzonder gericht op de verwijdering van dioxines. De crematoria moeten ook verplicht eenmaal per jaar hun dioxine-uitstoot meten.

De toezichthoudende ambtenaren van de Milieuinspectie voerden bij de crematoria verschillende inspecties uit in de periode waarin de rookgasreiniging nog niet was geplaatst en de dioxine-uitstoot vele malen hoger lag dan de huidige emissiegrenswaarde. Door de preventieve aanpak van de Milieuinspectie werden de rookgasreinigingsinstallaties tijdig in gebruik genomen en werd de emissiegrenswaarde sinds begin 2003 nageleefd. Sindsdien volgt de Milieuinspectie de resultaten van de zelfcontrolemetingen nauwgezet op. Tijdens de voorbije jaren werd bij geen enkele ovenlijn van de crematoria een overschrijding van emissiegrenswaarden vastgesteld, rekening houdend met een meetfout van 30 procent.

Elk jaar laat de afdeling Milieuinspectie een aantal ovenlijnen van crematoria zonder voorafgaande aankondiging bemeten. Ook de zelfcontroleresultaten van de crematoria worden elk jaar gecontroleerd.

Er zijn zes dierencrematoria vergund in Vlaanderen, in Eeklo, Oudenburg, Lummen, Kortesseem, Zandhoven en Boom, waarvan er momenteel drie in exploitatie zijn, Lummen, Zandhoven en Boom. De dierencrematoria moeten voldoen aan VLAREM-emissiegrenswaarden voor dioxines en furanen, stof, zwaveldioxide en stikstofdioxide. Minstens tweejaarlijks moeten ze in het kader van de zelfcontrole analyses uitvoeren op dioxines en furanen in de rookgassen. Voor de andere parameters geldt een jaarlijkse meetplicht. Uit de reeds beschikbare resultaten van de zelfcontroles van de dierencrematoria in exploitatie blijkt dat deze allemaal voldoen aan de emissiegrenswaarden.

Op dit ogenblik bestaat er geen moratorium, dus geen algemeen uitstel of tijdelijke opschorting, op de exploitatie van crematoria in Vlaanderen. Een combinatie van een geschikte locatie met het aanwenden van de beste beschikbare technieken biedt volgens mij de nodige garantie dat er geen overdreven hinder noch risico ontstaat voor de omgeving.

Wat de hinder betreft, worden de luchtkwaliteitseisen voor de omgeving niet geschaad mits gebruik wordt gemaakt van de beste beschikbare technieken. Onder titel II van VLAREM staat een speciale rubriek 'Crematoria'. Daarin worden strenge sectorale emissiegrenswaarden opgelegd, onder andere voor kwik en dioxines en wordt het gebruik van goede zuiveringstechnieken verplicht. Indien nodig kunnen in de milieuvergunning bijzondere strengere voorwaarden worden opgelegd.

Wat de rookgasdebieten betreft, zijn de crematoria niet vergelijkbaar met grote verbrandingsinstallaties zoals huisvuilverbrandingsinstallaties.

Voor het exploiteren van een crematorium is een milieuvergunning klasse 1 noodzakelijk. Deze vergunning wordt in eerste aanleg afgeleverd door de bestendige deputatie van de provincieraad waar het crematorium is gelegen. Bij de beslissing over de vergunningsaanvraag oordeelt de deputatie, rekening houdend met alle adviezen en bezwaren die in het dossier zijn uitgebracht, op een soevereine wijze. Pas wanneer tegen een dergelijke beslissing beroep wordt aangetekend, kan ik in tweede aanleg een uitspraak doen. Op dit moment loopt er geen beroepsprocedure. Het lijkt me dan ook ongepast om nu uitspraken te doen over andere dossiers.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw Van der Borgh, er zijn problemen in bepaalde crematoria. Heel wat mensen willen op een bepaalde dag de crematie en de plechtigheid houden. Dat is ook de opmerking van de begrafenisondernemers. Ik weet dat sommige mensen uit Oost-Vlaanderen naar Hulst gaan en sommige mensen uit Turnhout naar Breda. Dat gebeurt om de redenen die daarstraks zijn vermeld.

Het is niet de bedoeling om de mensen bang te maken. Maar u moet wel weten, mevrouw Van der Borgh, dat er in de omgeving van Wilrijk heel wat problemen waren. Voor het eerst voldoet het crematorium nu wel aan de normen. Er zijn in het verleden kinderen geboren met twee geslachten en heel wat mensen kregen kanker die gerelateerd werd aan de dioxineoverschrijding van de crematoria en de afvalverbrandingsoven in de omgeving. Ik vind niet dat u daar licht over moet gaan. Ik zie het dan ook als mijn plicht om de situatie van dat crematorium verder op te volgen.

Wanneer er crematoria bij komen, dan moeten die voldoen aan de voorwaarden. En dat is waar ik me zorgen over maak.

Ik heb gebruik gemaakt van de cijfers van de webstek van de crematoriavereniging zelf en van de statistieken van de overheid. Ik haal die gegevens dus niet zomaar ergens vandaan.

Mevrouw de minister, de crematoria worden nu inderdaad nauwgezet opgevolgd en voldoen aan de normen. In het verleden was dat anders. Wilrijk heeft onder andere nieuwe ovens moeten plaatsen. Ik hoop dat u de situatie zult blijven opvolgen, ook wanneer er nieuwe crematoria worden ingeplant.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de eenmalige perceelsregistratie en de correcte toepassing van de perceelsgrenzen in het kader van de beheersovereenkomsten en de aangifte bij de Mestbank

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, voor landbouwers is grond een belangrijke productiefactor. Landbouwgrond levert tegenwoordig echter meer baten dan de opbrengst alleen. Zo vormt het areaal de basis voor een aantal subsidies zoals de Europese toeslagrechten. Daarnaast bieden de meeste landbouwpercelen mogelijkheden voor mestafzet, een factor die bedrijfseconomisch steeds zwaarder weegt. Tot slot biedt de Vlaamse overheid vrijwillige beheersovereenkomsten aan waarvoor de landbouwers een vergoeding ontvangen.

Een correcte grondadministratie is dus meer dan ooit van belang. Maar ook de jaarlijkse land- en tuinbouw-tellingen van 15 mei bleken niet altijd accuraat. Zo

nam tien jaar geleden, tegen alle logica in, de oppervlakte cultuurgrond in Vlaanderen opnieuw toe. Tussen 1997 en 2000 zagen de 15 metellingen van het NIS deze oppervlakte met ruim 6000 hectare toenemen, of beter, zichtbaar worden, met name omdat de Europese subsidieregels hierom vroegen.

Het voorbije jaar betekende opnieuw een breuklijn in de grondadministratie via de eenmalige perceelsregistratie of EPR. Vroeger moesten landbouwers twee keer hun percelen op kaart laten registreren: bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij of ALV voor de landbouwpremies en bij de Vlaamse Landmaatschappij of VLM voor de Mestbankaangifte. Voortaan hoeft dat slechts één keer.

De EPR was niet alleen een belangrijke administratieve vereenvoudiging, het was ook een interessant controlemoment om sommige bewuste dan wel onbewuste fouten bij eerdere aangiftes aan het licht te brengen. Beide registraties waren immers niet foutenvrij. Zo was het algemeen bekend dat binnen de Mestbankregistratie niet-verpachte percelen werden aangemeld buiten medeweten en zonder toestemming van de eigenaar.

De enige manier om dit te voorkomen was zelf, als niet-aangifteplichtige eigenaar, een pro-forma-aangifte te doen, waardoor de Mestbank bij de digitale verwerking van beide aangiftes een tegenstrijdigheid moest vaststellen. Sommige buitendiensten van de toenmalige afdeling Natuur lieten daarom bewust al hun aangekochte natuurterreinen registreren, ook al was er geen sprake van een landbouwkundig gebruik, laat staan van bemesting.

Via het loket Bemestingsgebieden van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen of AGIV stelden particulieren vast dat percelen soms jaren na de verkoop of pachtbeëindiging nog aangegeven werden als bemestbaar perceel in actief landbouwgebruik. De eigenaar moest vervolgens wel contact opnemen met de Mestbank om aan deze schending van het eigendomsrecht een einde te stellen.

In antwoord op een schriftelijke vraag over dit onderwerp bevestigde minister Peeters dat bij de EPR-aangifte geen documenten over eigenaar- of pachterschap worden opgevraagd. Ik citeer: “Het Agentschap voor Landbouw en Visserij registreert enkel de gebruiker van een perceel en kan dus op basis van het dossier niet uitmaken of een landbouwer eigenaar of pachter is en of de aangifte door de landbouwer gebeurt in akkoord met de andere betrokken partijen.”

Uit het antwoord blijkt ook dat beide registraties nogal wat tegenstrijdigheden bevatten. Bij 20.980 van de in totaal 44.363 landbouwers werden inconsistenties vastgesteld, en bij liefst 55.971 landbouwpercelen, of ruim 11 percent van het totaal aantal percelen.

Daarnaast bevestigde minister Peeters dat ook natuurterreinen in eigendom van de Vlaamse overheid en erkende terreinbeherende verenigingen te maken krijgen met deze inconsistenties. Deze vaststelling is vanuit milieukundig oogpunt niet zonder belang. Wanneer landbouwers bij de Mestbank andermans gronden inbrengen die ze in de praktijk toch niet bemesten, betekent dit dat ze hun totale mestproductie moeten aanwenden op een kleinere oppervlakte dan officieel meegedeeld. Met alle gevolgen voor overbemesting van dien.

Daarnaast stelt zich nog een gelijkaardige kwestie die ook repercussies heeft voor de beheersovereenkomsten. Midden 2005 is uw voorganger bevraagd over de Mestbank in West-Vlaanderen. Die weigerde om perceelsranden waarvoor bijvoorbeeld via de aanplant van hagen of houtkanten een beheersovereenkomst was afgesloten, op te nemen in de bemestbare oppervlakte. In de problematiek van trage wegen speelt in heel Vlaanderen het omgekeerde fenomeen, maar dan op een veel grotere schaal. Openbaar domein onder de vorm van onverharde wegen, bermen, houtkanten of zogeheten overhoekjes, is de voorbije decennia geannexeerd door aangrenzende landbouwers, meestal zonder toestemming vanwege het openbaar bestuur in kwestie.

Omdat ook bij de EPR alleen de oppervlakte en het reële gebruik geverifieerd worden en niet de juridische eigendomsgrenzen, wordt dergelijk expansief terrein gebruik ten koste van het openbaar domein niet bestraft, maar juist drievoudig beloond: via de bijkomende opbrengst, via de Europese subsidies en via de verhoogde mestafzet; en, als de landbouwer in kwestie een beheersovereenkomst afsluit, zelfs viervoudig. Het VLM-aanvraagformulier voor beheersovereenkomsten vraagt wel of “de aangevraagde beheersmaatregelen strijdig zijn met de erfdienstbaarheden en de verbintenissen die op het perceel of de percelen rusten”, maar niets wijst erop dat de administratie de aangeduide perceelsgrenzen verifieert op basis van het kadaster of van de Atlas der Buurtwegen.

Zelfs bij ruilverkavelingen in onderzoek heeft de VLM hier blijkbaar nauwelijks oog voor, zoals blijkt uit uw antwoord op een schriftelijke vraag over de ruilverkaveling Veldhoven-Kreyel in Bocholt: “De oppervlakte aan openbaar domein is nog niet bepaald. Vergeleken met het aandeel van het landbouwgebruik in natuurgebied is deze echter klein en bijgevolg irrelevant.

Deze oppervlakte lijkt me allesbehalve irrelevant. Wetenschappelijk praktijkonderzoek toont keer op keer aan dat iedere vierkante meter grond die niet jaarlijks wordt bewerkt, bemest en besproeid, een wereld van verschil maakt voor de biodiversiteit in het landbouwgebied. Meestal vormen die wegkanten en overhoekjes ook nog een landschappelijke meerwaarde, zeker als ze begroeid zijn met hagen, bomenrijen of houtkanten. De beste

garanties voor verweving van landbouw met natuur, landschap en recreatie zitten dus in dit openbaar domein, ook in de pure landbouwgebieden op het gewestplan waar de landbouwers zich binnen de perceelsgrenzen volledig op de productie mogen en kunnen richten.

Mevrouw de minister, de aanleiding van mijn vragen heeft alles te maken met het belang dat ik hecht aan de landbouwsector. Ik denk ook dat de landbouwsector er alle belang bij heeft om te zorgen voor een breed maatschappelijk draagvlak. Wanneer de landbouwers correct hun eigen regelgeving naleven, kan dit draagvlak alleen maar groeien en versterken. Vandaar mijn vragen.

Hoeveel percelen beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) bleken bij de EPR zonder akkoord aangemeld te zijn door landbouwers, hetzij via ALV, hetzij via de Mestbank? Hoe is het agentschap met deze inconsistenties omgegaan, bijvoorbeeld wanneer het agentschap samenwerkingsovereenkomsten had met deze landbouwers?

Als blijkt dat landbouwers volgens de EPR wetens en willens verkeerde percelen hebben aangemeld bij de Mestbank, welke sancties worden dan tegen deze landbouwers genomen en met welke terugwerkende kracht?

Erkent u dat perceelsregistraties, hetzij voor de Mestbank, hetzij voor beheerovereenkomsten, uitsluitend betrekking moeten hebben op de oppervlakte waarover de aangifteplichtige daadwerkelijk de gebruiksrechten bezit? Bent u bereid dit controle-element toe te voegen bij de plaatscontroles die nu reeds steekproefsgewijs gebeuren, en zo ja, op welke termijn?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Sannen, ik ben blij dat u deze vraag stelt, maar anderzijds ben ik ook een beetje verrast. Ik ben blij dat u dit jaar blijkbaar hebt ontdekt welke voordelen de eenmalige perceelsregistratie biedt. Het verrast me anderzijds dat u vergeten bent waarom het zo lang heeft moeten duren.

De vorige legislatuur heeft de landbouwsector non-stop gevraagd naar deze eenmalige perceelsregistratie. En er is een klein proefproject geweest, dat klopt, maar eigenlijk heeft alles de vorige legislatuur volledig stilgelegd omdat de drie minister van Landbouw en, toen ook, van Leefmilieu zich niet konden neerleggen bij het feit dat deze eenmalige perceelsregistratie door de landbouwadministratie moest gebeuren en niet door de VLM. De landbouwadministratie heeft de referentiedatabank voor de Europese Commissie en moest dus instaan voor de registratie. De VLM kon zich daar in de vorige legislatuur niet bij neerleggen en de ministers durfden deze beslissing blijkbaar niet te nemen.

Ondertussen werden de nodige stappen wel gezet en de eenmalige perceelsregistratie loopt goed. Laten we duidelijk zijn: er is in de bespreking van het EPR-decreet, in samenhang met Mestdecreet, duidelijk afgesproken dat de gegevens uit de eenmalige perceelsregistratie niet met terugwerkende kracht gebruikt zullen worden. Ik hoop dat de minister, zoals afgesproken, dit niet zal doen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Sannen, tot en met 2006 moesten alle aangifteplichtige bedrijven jaarlijks hun percelen registreren bij de Mestbank. Ook ANB ontving jaarlijks per provinciale afdeling een registratieformulier. Alle geregistreerde gronden werden vervolgens door de Mestbank verwerkt zodat het type kwetsbaar gebied en de bepalende parameters voor het berekenen van de maximale afzet op perceelsniveau bepaald kon worden.

Daarbij werden de overlappende percelen of inconsistenties tussen verschillende landbouwers berekend. Als meerdere landbouwers eenzelfde perceel of deel ervan registreerden, werden zij door de Mestbank schriftelijk op de hoogte gebracht van deze overlapping, met de vraag om dit op te lossen. Beide partijen dienden gezamenlijk het formulier voor het oplossen van de inconsistenties in te vullen en te ondertekenen. Op die manier werden de inconsistenties in onderling akkoord opgelost.

Wanneer dat niet mogelijk was, bleef de inconsistentie in de databank van de Mestbank bestaan. In dat geval konden voor beide partijen aan het overlappende perceel of deel van perceel geen bemestingsrechten toegekend worden. Deze overlappende oppervlakte werd dus niet meegeteld in de balansberekeningen van beide landbouwers.

Voor productiejaar 2006 bleven 15 percelen van ANB met inconsistenties met andere landbouwers onopgelost op een totaal van 1091 aangegeven percelen. De totale oppervlakte van overlapping bedroeg 35,96 hectare.

Sinds 2007 worden ingevolge de eenmalige perceelsregistratie de gronden aangegeven via ALV. Het dossier met betrekking tot 2007 is momenteel nog in behandeling. Daardoor kunnen nog geen cijfers over de mogelijke inconsistenties gegeven worden. Ze volgen dus.

In het kader van het Mestdecreet blijven de sancties in eerste instantie beperkt tot het verlies van bemestingsrechten op de overlappings voor beide partijen. Daarnaast kan de administratieve geldboete van 300 euro, en bij herhaling van 600 euro, voor foutieve aangifte opgelegd worden, maar dit gebeurt zelden op basis van inconsistenties, aangezien het bijzonder moeilijk is om te bepalen wie van beide partijen een foutieve aangifte doet.

Tot en met productiejaar 2006 werden de gronden bij de Mestbank aangegeven, verwerkt en gesanctioneerd volgens het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen. Vanaf 2007 geldt het nieuwe Mestdecreet volgens de nieuwe definities met betrekking tot de identificatiegegevens van het bedrijf, het EPR-decreet, en de definitie van landbouwgronden.

Zoals al werd gesteld, werd ingevolge de EPR de definitie van landbouwgronden eenduidig vastgelegd. Landbouwgronden worden gedefinieerd als de totale door bouwland, blijvend grasland en blijvende teelten ingenomen oppervlakte. Op basis van die definitie worden wegen, waterlopen, bermen en dergelijke meer, uitgesloten. Perceelsranden, grasbufferstroken en grasgangen moeten als aparte percelen aangegeven worden zodat de beheersvoorwaarden goed opgevolgd kunnen worden.

Percelen landbouwgrond dienen aangegeven te worden via de verzamelaanvraag op basis van recente luchtfoto's op schaal 1/5000. Die moeten de landbouwers in staat stellen om het perceel correct in te tekenen. Na de input worden de gegevens verwerkt door ALV. Naast systematische administratieve controles op onder meer de aangegeven perceelsoppervlakte, wordt elk jaar zo'n 5 procent van de landbouwers die steun aanvragen, onderworpen aan controles ter plaatse. Daarbij worden ook percelen opgemeten met gps. Foutieve aangiften, de 'over'-aangiften, worden zwaar gesanctioneerd in het kader van de zogenaamde Mid Term Review, waarvoor de landbouwer toch wel op zijn hoede zal zijn.

Daarnaast voert ook de Mestbank, zoals in het verleden, terreincontroles uit in het kader van het Mestdecreet en in het kader van beheersovereenkomsten. Bij duidelijk vaststelbare inbreuken op de aangegeven percelen, namelijk bos en bebouwde percelen, wordt een inbreuk tegen artikel 23 van het Mestdecreet steeds behouden en doorgegeven aan ALV. Bij controles van percelen met beheersovereenkomsten perceelsranden en kleine landschapelementen wordt ook gecontroleerd of de landbouwer zich aan de gemaakte voorwaarden houdt.

Op de precieze cijfers over 2007 moet u nog eventjes wachten. Ze volgen zo snel mogelijk.

De voorzitter: Het is de bedoeling om het voortgangsrapport 2007 van de Mestbank te bespreken binnen twee of drie weken. We zullen dit dan behandelen.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, ik begrijp de tussenkost van mevrouw Rombouts en wil absoluut geen heksenjacht op gang brengen. Laat dat duidelijk zijn.

De eerste aanzet om tot een eenmalige perceelsregistratie te komen, was al op het einde van de vorige legisla-

tuur gestart. Maar ik wil de verdienste van deze legislatuur niet onder de mat vegen.

Mevrouw de minister, na uw antwoord interesseren me vooral nog de elementen met betrekking tot mijn derde vraag. We moeten toch voorkomen dat voor gronden alleen wordt gecontroleerd of de oppervlakte in overeenstemming is met de aangifte. We moeten ook controleren van wie die gronden zijn, want er blijven zichtbaar nog inconsistenties. Er worden gronden aangegeven die eigenlijk niet de gronden van de landbouwer zijn en zelfs tot het openbaar domein behoren. Wordt daar enige controle op uitgevoerd?

In het Natuurrapport 2007 staat op pagina 238: "Opmerkelijk is dat zo'n 700 hectare van de Vlaamse oppervlakte in landbouwgebruik, ingenomen wordt door boshabitats van bijlage 1 van de Habitatrictlijn, waarvan het merendeel behoort tot de types bossen op alluviale grond en Atlantische zuurminnende bossen." Deze data komen van de Mestbank en werden gecorrigeerd door de percelen in natuurbeheer, door het agentschap of de verenigingen. Het gaat dus om bossen die door iemand zijn aangemeld als bemestbare oppervlakte.

Ik denk dat dat toch nog een zorg is die blijft bestaan. Het gaat dan ook over de kleine stukjes, de buurtwegen en de trage wegen. Ook al zijn ze ingenomen door de landbouwer en op dit moment bewerkt, het kan niet dat de landbouwer ze bewerkt, zijn mest daarop kan afzetten en er misschien – als er geen goede controle is – in het kader van beheersovereenkomsten nog andere middelen uit kan genereren.

Mevrouw de minister, mijn vraag is om dat controlestelsel toch voldoende sterk te maken. Het gaat dan niet alleen om controle op de perceelsgrens, maar ook om de eigendom van deze percelen.

Minister Hilde Crevits: Ik neem de bezorgdheid mee, maar ik dacht dat ik duidelijk was in mijn antwoord. Er is nu een duidelijke definitie. Mijnheer Sannen, uw cijfers uit het Natuurrapport moeten over 2006 gaan. Dat kan niet anders.

Het systeem kan nu perfect werken. Het is glashelder, want er zijn luchtfoto's. Ik heb ook nadrukkelijk gezegd dat, als er beheersovereenkomsten zijn, op het terrein wordt gekeken of de flankerende voorwaarden mee worden vervuld. Ik dacht dat dat voor een deel een antwoord was. Ik vermoed dat we door het systeem dat nu op poten wordt gezet in 2007 voor het eerst een globaal correct overzicht moeten krijgen.

De heer Ludo Sannen: Dankzij de definitie en de controle gaat men minstens controle krijgen over het feit of de oppervlakte in overeenstemming is. De vraag rijst of deze oppervlakte wel de oppervlakte is die kon worden aangegeven. Dat is waar ik nog enige controle op wil.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Sannen, er zijn lucht-foto's.

De heer Ludo Sannen: Daar ben ik het mee eens, want bossen kan men zien op de foto's. Maar het gaat ook over de perceelstukken die eigenlijk geen eigendom zijn van of niet verpacht worden aan de landbouwer, maar wel mee bewerkt worden en worden opgegeven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het gebruik van loodhagel in de jacht

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het gebruik van wapens en munitie voor de jacht is gereguleerd binnen het besluit van de Vlaamse Executieve betreffende het gebruik van vuurwapens en munitie bij de jacht in het Vlaamse Gewest van 28 oktober 1987.

Op 19 september 2003 besliste de Vlaamse Regering middels een besluit het voornoemde besluit van 1987 te wijzigen en lood- en zinkhagel te verbieden. Het artikel 3bis werd ingelast. Er werd tevens voorzien in een overgangsmaatregel, waardoor lood- en zinkhagel werd toegestaan tot 30 juni 2008 buiten de in het besluit omschreven gebieden. Met andere woorden, vanaf volgend jachtseizoen is lood- en zinkhagel verboden.

Deze maatregel vindt deels zijn basis in het verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten, opgemaakt te Bonn op 23 juni 1979, kortweg de Bonn-conventie. In het kader van deze conventie kunnen bijkomende overeenkomsten worden afgesloten ter bescherming van bepaalde soorten of soortgroepen.

België heeft zich aangesloten bij een aantal van dergelijke overeenkomsten, waaronder de overeenkomst inzake de bescherming van Afrikaans-Euraziatische trekkende watervogels, afgekort AEWA, opgesteld te Den Haag op 15 augustus 1996. In annex 3 vinden we artikel 4.1.4, dat luidt als volgt: "De partijen stellen alles in het werk om het gebruik van loodhagel tijdens de jacht in waterrijke gebieden tegen het jaar 2000 stapsgewijs te bannen."

In de Ramsar-conventie en het AEWA-verdrag heeft men het over het nemen van maatregelen ten behoeve van de wetlands, waterrijke gebieden. Artikel 3bis van het voornoemde besluit van de Vlaamse Regering geldt voor heel Vlaanderen, ook buiten de in Vlaanderen ge-

legen Ramsar-, Habitat-, Vogelrichtlijn- en waterrijke gebieden.

Veel jagers vrezen dat bij het gebruik van alternatieven veel meer dieren 'ziek geschoten' zullen worden. Dat wil zeggen dat er dieren geraakt worden zonder daarvan tekenen te vertonen, met als gevolg een grote nasterfte. Dat is geenszins de bedoeling van een weidelijke jacht.

Mevrouw de minister, zijn er landen – die lid zijn van de Ramsar-conventie en het AEWA-verdrag – die een algemeen verbod op het gebruik van loodhagel hebben ingevoerd? Zo ja, welke landen zijn dat? Zijn er landen die hiervan teruggekomen zijn en zo ja, omwille van welke redenen?

Mevrouw de minister, wilt u de piste laten onderzoeken om het gebruik van vernikkeld lood buiten de waterrijke gebieden toe te staan, zoals in Wallonië het geval is?

Kan loodhagel nog verder gebruikt worden bij het kleiduifschieten na 2008? Kunt u dit toelichten?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, als fractie steunen we de vraag van de heer Callens in verband met het gebruik van lood. We hebben dat al verschillende keren gezegd.

De talrijke vragen die in deze commissie worden gesteld over de jacht bewijzen toch dat er dringend nood is aan een nieuwe regeling voor de jacht. Mevrouw de minister, wanneer mogen we dat verwachten?

Ik wil nog een bijkomende vraag stellen. Het zal bij sommigen waarschijnlijk op de lachspieren werken, maar ik heb enkele dagen geleden in een artikel gelezen dat er een trend is overgewaaid uit Amerika. In Frankrijk zijn er al 12.000 beoefenaars. Ook in ons land, in Wallonië, zijn er al 1500 beoefenaars van de jacht met pijl en boog. Blijkbaar komt dat in een stroomversnelling. Er bestaat al een Waalse federatie. Nu is er iemand uit Diksmuide die een Vlaamse federatie wil oprichten. Ik spreek me niet uit over de pro's en contra's van dergelijke jacht. Dat zou ons te ver leiden.

Er is wel een vacuüm omdat die vorm van jacht niet toegelaten zou zijn, maar ook niet verboden. Mevrouw de minister, bestaat daar geen regeling voor? Ik pleit niet voor een overdaad aan regels, maar we kunnen wel proactief te werk gaan.

De voorzitter: Bij ons bestaat dat niet, in Frankrijk wel. Daar is dat enkel voor groot wild, everzwijnen en moeflons, niet voor konijnen of hazen. Het is vrij duur. Mensen dossen zich uit, camoufleren zich en moeten

veel geduld en tijd hebben. Er bestaat zelfs een gespecialiseerd Frans tijdschrift over.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: De regelgeving voor de jacht is inderdaad aan herziening toe. Verder zijn er nogal wat verschillen in de regelgeving tussen Vlaanderen en Wallonië. In het Benelux-parlement zijn we bezig alles op een rijtje te zetten. Morgen hebben we daarover een gesprek met mensen van de Europese Commissie. De bedoeling is om aan verschillende regeringen aanbevelingen te doen. Uiteraard moet dat niet alleen over dit thema, maar ook over andere thema's, zoals bejaagbaarheid en bestrijdbaarheid van diersoorten.

We moeten op dezelfde golflengte komen. We moeten ook nagaan hoe men daar in Wallonië en Nederland over denkt, zodat we in de mate van het mogelijke tot dezelfde regeling kunnen komen. De regelgeving in Vlaanderen is volgens mij nogal betuttelend. Daarmee moeten we rekening houden bij de herziening van het Jachtregelgeving.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voor het antwoord op de eerste vraag moet ik putten uit een rapport dat beschikbaar is op de officiële website van het AEWV-verdrag, <http://www.unep-aewa.org>. Dat rapport dateert al van 2001 en is dus enigszins gedateerd, maar het is de meest actuele informatie die voorhanden is.

Hieruit blijkt dat in zeven landen een volledig verbod bestaat op het gebruik van loodhagel voor de jacht op watervogels. Die landen zijn Canada, Denemarken, Finland, Nederland, Noorwegen, Zwitserland en de Verenigde Staten.

Er is mij geen informatie bekend dat een van die landen ondertussen zou zijn teruggekomen op dat verbod. Sommige landen kennen een totaalverbod op het gebruik van loodhagel bij de jacht, zoals Nederland en Denemarken. Die landen hebben ook het gebruik van loodhagel bij het kleiduifschieten verboden.

Vlaanderen heeft in 2003 een totaalverbod op het gebruik van lood- en zinkhagel bij de jacht goedgekeurd. Bij wijze van overgangsmaatregel is het gebruik van loodhagel nog tot 30 juni 2008 toegestaan buiten de in het besluit opgesomde gebieden, in het bijzonder de waterrijke gebieden en de Vogelrichtlijngebieden. De Vlaamse Hoge Jachtraad heeft die beslissing indertijd unaniem gunstig geadviseerd.

Het is mij bekend dat sommigen binnen de jagerij ervoor pleiten om het gebruik van vernikkeld lood buiten de waterrijke gebieden toe te staan. Ik ben bereid om deze vraag in overweging te nemen wanneer de sector kan aantonen dat het gebruik van dergelijke munitie geen

negatieve impact heeft op het milieu. Tot nu toe heb ik die informatie niet ontvangen.

Het kleiduifschieten valt buiten de jachtwetgeving, maar moet voldoen aan de bepalingen van subafdeling 5.32.8.2 van titel II van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM II). Het gebruik van loodhagel houdt een risico in op zowel bodemverontreiniging als grondwaterverontreiniging met de potentieel daaraan gekoppelde risico's voor de mens alsook een risico op loodvergiftiging bij watervogels.

Om die reden is er momenteel opgenomen in deze subafdeling dat wanneer meer dan vijf dagen per jaar geschoten wordt, de exploitant jaarlijks in overleg met de afdeling Milieuinspectie dient over te gaan tot een bodemonderzoek van het schietveld. Indien uit het bodemonderzoek blijkt dat bepaalde waarden de bodemkwaliteitsdoelstelling B overschrijden, zijn alle schietingen verboden zolang geen door de afdeling Milieuinspectie goedgekeurde sanering heeft plaatsgehad.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de minister, ik wil twee elementen toevoegen aan uw antwoord. Het is juist dat enkele landen dit hebben verboden. Maar Zweden of Noorwegen zou teruggekeerd zijn op die beslissing, omdat daar heel wat gekwetste dieren zijn gevonden. Het geeft de indruk dat jagers dierenbeulen zijn, hoewel ze dat niet hebben gewenst.

Zou het niet interessant zijn om een onderzoek te laten doen over de gevolgen voor het milieu van het gebruik van lood?

Minister Hilde Crevits: Dat bestaat. We weten dat het milieu kan worden beschadigd. Er is ook een advies geweest van de Hoge Jachtraad.

De heer Karlos Callens: In de waterrijke gebieden.

Minister Hilde Crevits: Nee, schadelijk voor bodem en waterbodem. We hebben resultaten die wijzen op aanzienlijke effecten op het milieu. Ik weet dat de vraag leeft, maar men moet mij informatie bezorgen waaruit het tegendeel blijkt. De bestaande studies tonen onomstotelijk aan dat er een reëel risico is.

De voorzitter: Waarom heeft de Hoge Jachtraad de huidige overgangsperiode aanvaard? Het was dat of niets. Er was een wetenschappelijk bewijs, dus moesten ze naar een alternatief zoeken. Nederland heeft voor bismut gekozen omdat dat neutraal is voor het milieu.

De heer Karlos Callens: Ik vertolk enkel de vragen die leven bij de mensen van de jacht. Ik ben zelf geen jager.

Jagers stellen me daar de jongste maanden geregeld vragen over. Dan is het interessant om dat hier grondig te bekijken.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer Callens, misschien moet u hun vragen dat ze hun argumenten aan het kabinet bezorgen, zodat er een gefundeerde beslissing kan worden genomen.

De heer Karlos Callens: Het belangrijkste argument dat ze aandragen, is dat dieren worden gekwetst en niet gedood.

De voorzitter: Ze hebben nu het Nederlandse voorbeeld.

De heer Frans Wymeersch: Alternatieven zijn natuurlijk heel wat duurder dan lood.

De voorzitter: Dat was inderdaad een deel van het probleem.

Het incident is gesloten.
